

**Univerzita Palackého v Olomouci
Filozofická fakulta**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2019

Vendula Sojková

Univerzita Palackého v Olomouci
Filozofická fakulta

Bakalářská práce

**Divadlo Šumperk v sezonách
2013/2014–2017/2018**

Vendula Sojková

Katedra divadelních a filmových studií

Vedoucí práce: prof. PhDr. Tatjana Lazorčáková, PhD.
Studijní program: Teorie a dějiny dramatických umění

Olomouc 2019

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Divadlo Šumperk v sezonách 2013/2014–2017/2018 vypracovala samostatně za použití v práci uvedených pramenů a literatury. Dále prohlašuji, že tato bakalářská práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

Datum 17.4.2019

.....

podpis

Ráda bych touto cestou vyjádřila poděkování prof. PhDr. Tatjaně Lazorčákové, PhD. za její cenné rady a trpělivost při vedení mé bakalářské práce. Rovněž bych chtěla poděkovat Divadlu Šumperk za vstřícnost a pomoc při získání potřebných informací a podkladů.

Obsah

Úvod	6
1 Historické mezníky Divadla Šumperk	8
1.1 Charakter vývoje po roce 1989	9
1.2 Divadlo Šumperk v éře Matěje Kašíka	11
1.3 Změna vedení a nová dramaturgie	13
2 Analýzy	25
2.1 Analýza inscenace <i>Romeo a Julie</i>	25
2.2 Analýza inscenace <i>Sex na vlnách</i>	29
2.3 Komparace režijních a hereckých postupů	32
Závěr	35
Dokumentace inscenací	37
Bibliografie	39

Úvod

Tématem bakalářské práce je Divadlo Šumperk v sezonách 2013/2014–2017/2018, v nichž soubor převzal ředitel Matěj Kašík. Výběr tématu byl ovlivněn místem mého bydliště¹, které mi umožnilo navštěvovat šumperské divadlo již od dětských let, tudíž sledovat jeho vývoj v průběhu času.

Matěj Kašík působil v Divadle Šumperk tři roky jako herec, a poté byl za nejasných okolností jmenován do pozice ředitele šumperského divadla, ve které vystřídal Reného Sviderského. Práci jsem zaměřila na dramaturgické směřování šumperského divadla v posledních pěti sezonách 2013/2014–2017/2018, tedy v době působení ředitele Matěje Kašíka, který se výrazně podílel na přípravě repertoáru a určoval dramaturgii v souvislosti se svým programem. V sezonách jsem analyzovala dramaturgické plány a jejich žánrovou skladbu, což vedlo k vysledování jednotlivých dramaturgických linií a jejich vyhodnocení v souvislosti s šumperským publikem. Cílem práce je vytyčení režijních a inscenačních postupů poslední sezony.

Metodologickými přístupy, podle nichž jsem práci psala, byla kombinace historiografického přístupu, strukturní analýzy dvou vybraných inscenací sezony *Romeo a Julie* a *Sex na vlnách* a následná komparace režijních a hereckých prostředků. Historiografického přístupu jsem využila při postihnutí vzniku Divadla Šumperk, jeho historie od roku 1989 a jeho následném vývoji. V této souvislosti došlo ke stručnému představení osoby Matěje Kašíka, jeho profesního vývoje v rámci šumperského divadla a osvětlení okolností, které vedly ke změně vedení a jeho nástupu do funkce ředitele divadla. Analytický přístup se stal základem při sledování a vyhodnocení dramaturgie jednotlivých sezon 2013/2014–2017/2018 a při analýzách dvou výrazných inscenací *Romeo a Julie* a *Sex na vlnách*, jež jsem následně podrobila komparaci, při níž jsem se věnovala režijním a hereckým prostředkům.

V první kapitole, která se věnuje historii Divadla Šumperk, byly primárním zdrojem almanachy vydávané k výročí vzniku šumperského divadla, a to především

¹ Dolní Studénky, což je vesnice přibližně 3 km od Šumperka.

almanach *45. výročí Severomoravského divadla Šumperk² a 55 let Divadlo Šumperk³*, z nichž vycházel i další nejrelevantnější zdroj publikace kolektivu autorů pod vedením Evy Šormové *Česká divadelní encyklopedie⁴*, která v samostatném hesle obsahuje zásadní informace o vzniku a vývoji šumperského divadla. Součástí kapitoly bylo také krátké nastínění dramaturgického vývoje v novém tisíciletí. V souvislosti se skutečností, že z tohoto období existuje málo dostupných recenzí, jsem čerpala především z osobní zkušenosti, jelikož jsem v daném období už v rámci školních představení převážnou část inscenací mohla zhlédnout. V části bakalářské práce, která se věnuje osobě Matěje Kašíka, jsem vycházela především z osobního rozhovoru Karolíny Hýskové s Matějem Kašíkem,⁵ jenž vznikl pro účely autorčiny diplomové práce na Janáčkově konzervatoři Ostrava. Součástí kapitoly bylo zároveň odůvodnění odchodu Reného Sviderského z postu ředitele divadla, na což je nahlíženo z dvou různých úhlů, z pohledu jednatelů Divadla Šumperk a na straně druhé z pohledu tehdejšího uměleckého vedení. Vyjádření obou subjektů bylo dohledatelné v elektronických zdrojích Šumperském a jesenickém deníku⁶ a na stránkách idnes.cz,⁷ jenž nejhojněji reflektovaly změny v Divadle Šumperk. Aby byla daná problematika popsána co nejkomplexněji, vycházela jsem také z vyjádření bývalého uměleckého šéfa Ondřeje Elbela, který na svém webu⁸ komentoval své odvolání i vznik autorské hry *Julek*. Pro osvětlení dramaturgických změn v sezonách 2013/2014–2017/2018 sloužily analýzy jednotlivých sezon. V nich bylo potřeba představit tituly her, jejich žánr a témata a zmínit osoby podílející se na vzniku inscenace a nastudování v šumperském divadle. Pro nastínění tematiky a přiblížení

² ČEJKOVÁ, Šárka, Petr VOSÁHLO a Aleš NAVRÁTIL. *45 let Severomoravského divadla v Šumperku*. In: . Šumperk: Vegaprint, 1996.

³ WEIMANN, Mojmir a Oldřich SVOZIL, ed. *55 let Divadlo Šumperk*. Šumperk, 2006.

⁴ ŠORMOVÁ, Eva. *Česká divadla: encyklopedie divadelních souborů*. Praha: Divadelní ústav, 2000.

⁵ Přepis rozhovoru byl na vyžádání poskytnut autorkou rozhovoru.

⁶ SINGEROVÁ, Soňa. Divadelní sezonu s úsměvem odstartuje tragikomedie. *Šumperský a Jesenický deník*[online]. 2013 [cit. 2019-01-30]. Dostupné z: https://sumpersky.denik.cz/kultura_region/divadelni-sezonu-s-usmevem-odstartuje-tragikomedie-20130912.html.

⁷ HÁNYŠ, Rostislav. Ředitele divadla v Šumperku střídá jeden z herců. Goldflama to zarazilo. In: *Idnes.cz* [online]. 17. července 2013 [cit. 2019-04-21]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/olomouc/zpravy/reditel-sumperskeho-divadla-padl-dramatika-goldflama-to-zarazilo.A130717_1952637_olomouc-zpravy_mip.

⁸ EBEL, Ondřej. Stanovisko bývalého uměleckého šéfa DŠ. In: *Webnode.cz* [online]. 26.06.2013 [cit. 2019-04-21]. Dostupné z: <https://elbel.webnode.cz/news/stanovisko-byvaleho-umeleckeho-sefa-ds/>.

her i autorů jsem čerpala z divadelních programů a internetových stránek Divadla Šumperk.⁹ U významnějších režisérů jsem krátce zmínila i jejich tvůrčí výsledky v rámci historie i současnosti, při čemž jsem čerpala především z webové stránky I-divadlo.cz¹⁰, jejíž obsah je tvořen nejen reflexí současné divadelní tvorby, ale také databází divadelních spolků a tvůrců, která byla cenným informačním přínosem pro mou práci. K analýze inscenačních postupů jsem vybrala výrazné a žánrově odlišné inscenace z poslední sledované sezony. První z nich byla inscenace hry Williama Shakespeara *Romeo a Julie*, jež se žánrem řadí k tragédiím a také zastupuje světovou klasiku. V kontrastu byla k druhé analýze zvolena současná komedie Norma Fostera *Sex na vlnách*, která představuje linii moderních dramát. Při analyzování inscenací byly hlavním pramenem zhlédnuté premiéry, ze kterých mi byly následně se svolením ředitele Matěje Kašíka poskytnuty záznamy Divadlem Šumperk. Při analýze inscenací jsem čerpala především z knihy Zdeňka Hoříňka *Drama, divadlo, divák*,¹¹ která mi poskytla strukturu, jenž jsem aplikovala na analyzování jednotlivých složek inscenací.

1 Historické mezníky Divadla Šumperk

Severomoravské divadlo Šumperk¹² vzniklo v roce 1951 a své sídlo získalo v německém spolkovém domě v Šumperku, kde však hrálo pouze jednou týdně, protože soubor měl statut zájezdového divadla.¹³ Vzhledem k tomu, že do této doby nebyl region zvyklý na divadelní zázemí, byly na repertoár zařazeny především světové i české veselohry, které měly za cíl přitáhnout publikum. Po nástupu nového ředitele Josefa Zajíce v roce 1961 se dramaturgická úroveň divadla pozvedla a také inscenační postupy dosáhly na úroveň ostatních oblastních scén. Po smrti Josefa Zajíce ho ve funkci ředitele divadla vystřídal v roce 1969 bývalý herec souboru SDŠ Vladimír Švábík, jenž působil ve funkci až do roku 1981. V době normalizace, jež

⁹ *Divadlo Šumperk* In: *divadlosumperk.cz* [online]. [cit. 2019-04-21]. Dostupné z: <http://www.divadlosumperk.cz/>.

¹⁰ *I-divadlo.cz: Činohra, Alternativa, Muzikál* In: *i-divadlo.cz* [online]. [cit. 2019-04-21]. Dostupné z: <https://www.i-divadlo.cz/>.

¹¹ HOŘÍNEK, Zdeněk. *Drama, divadlo, divák*. 3. vyd. Brno: Janáčkova akademie múzických umění v Brně, 2012.

¹² Dále jen SDŠ.

¹³ Před vznikem samostatného divadelního subjektu šlo původně o zájezdový soubor krajského oblastního divadla Olomouc.

nebyla pro uměleckou tvorbu příznivá, dokázal Josef Švabík udržet tvůrčí úroveň divadla, zejména pak dramaturgickou kvalitu repertoáru, který stále plnil hlediště. Profesionální divadlo v Šumperku ve svém vzestupu pokračovalo až do roku 1989, od něhož se začala psát nová historie šumperského divadla, kterou nastíním v následující kapitole.¹⁴

1.1 Charakter vývoje po roce 1989

Pro lepší pochopení fungování Divadla Šumperk je důležité představit také vývoj, který následoval po roce 1989. Sametová revoluce znamenala pro celou společnost, a tedy i pro umění velký historický mezník, jenž umožnil divadlům v celém Československu hrát bez komunistické cenzury. Už v průběhu listopadové revoluce v roce 1989 se herci SDŠ zapojili do protestů proti tehdejšímu režimu, a tak se prostor před divadlem stal místem, kde se shromažďovali občané a probíhaly besedy. V následujících měsících pak v souvislosti se změnami ve společnosti i státě došlo ke zrušení krajů, a proto se v roce 1990 stalo provozovatelem divadla město Šumperk, které o pár let později také zřídilo Střední školu dramatického umění při SDŠ, která měla vychovávat budoucí posily šumperského souboru. V sezoně 1992–1993 však z finančních důvodů došlo ke škrtům v rozpočtu a redukci počtu zaměstnanců, což velice ovlivnilo soubor, který po restrikci měl deset členů, z nichž ovšem značnou část tvořili elévové a studenti Střední školy dramatického umění při SDŠ. Na konci této sezony byla také založena přehlídka všech inscenací dané sezony, která byla spojena s udělováním cen Miloše Mohnara, zesnulého herce šumperského divadla. V následujícím roce, 15. října 1994, vypukl v budově SDŠ požár, který zachvátil celé divadlo, což vyvolalo vlnu solidarity z řad města, občanů i divadelních spolků. Den po vypuknutí požáru byl městským zastupitelstvem založen fond na obnovu divadla, do kterého hojně přispívali i občané města Šumperka, což vypovídá o dobové oblíbenosti šumperského souboru. Právě vstřícnost pomohla souboru SDŠ zvládnout nelehkou situaci, kterou jim požár přinesl. Soubor se nevzdal a přesunul se do provizorních prostor divadla D123.¹⁵ Jelikož prozatimní působiště nebylo úplně

¹⁴ WEIMANN, pozn. č. 3.

¹⁵ Divadlo D123 se nacházelo v Domě kultury v Šumperku a svůj název získalo kvůli malému divadelnímu sálu, který pojmul pouze 123 diváků. Zdroj: *Studio D123* In: *divadlosumperk.cz* [online]. [cit. 2019-04-21]. Dostupné z: <http://www.divadlosumperk.cz/cs/repertoar/doprovodny-program/studio-d123.html>.

vhodné, byla divadlu poskytnuta i morální podpora ostatních divadel v podobě pozvánek na hostování v jejich prostorách. Veškeré finanční prostředky, které byly vyčleněny na fungování šumperského divadla, padly na rekonstrukci divadla, a tak z důvodu nedostatku financí byla Střední škola dramatického umění při SDŠ v roce 1997 zavřena.

Rekonstrukce divadla byla v roce 2000 dokončena a 8. října bylo šumperské divadlo znovu otevřeno realistickým dramatem Ladislava Stroupežnického *Naši furianti*. Na přelomu roku 2001/2002 došlo k přejmenování SDŠ, protože zanikla příspěvková organizace SDŠ a došlo ke sloučení dvou subjektů – uměleckého souboru SDŠ, jehož uměleckým ředitelem byl Petr Král, a instituce Divadlo Šumperk, jejímž ředitelem byl Ondřej Svozil, pod nově vzniklý celek, jehož název byl Divadlo Šumperk s.r.o.¹⁶ V novém tisíciletí kladlo divadlo důraz na českou a světovou klasiku a žánrovou rozmanitost, oproti předchozím letům byla větší pozornost věnována oblasti hudebního divadla, na které měl soubor dobré herecké dispozice, a pohádkám, které připravily budoucí potencionální návštěvníky Divadla Šumperk.¹⁷ V následujících sezonách se dramaturgie Divadla Šumperk zaměřila především na divácky ověřené tituly, jako například drama *Král Lear*, *Radúz a Mahulena* nebo komedie *Limonádový Joe*. Zařazení osvědčených titulů bylo programově účelové, mělo do nově zrekonstruovaného divadla přilákat co největší počet diváků. Tuto linii postupně zpestřovaly autorské hry s lokální tematikou objevující se na repertoáru, jako například hra Martina Františáka *Eskymo je Welzl* (p. 18. 9. 2010) nebo hra Ondřeje Elbela *Voda není víno a Priessnitz není Schroth* (p. 29. 11. 2011).¹⁸ Bylo logické, že se po požáru a rekonstrukci celé budovy snažilo šumperské divadlo zaplnit divadelní sál a vytěžit tak maximum finančních prostředků, čemuž jednoznačně sloužilo inscenování známých titulů. Z daného období se nedochovaly žádné relevantní informace, které by potvrzovaly fakt, že osvědčené tituly přilákaly do divadla kýžený počet diváků, naproti tomu linie autorských her s lokální tematikou měla mezi diváky úspěch. Ani toto tvrzení, bohužel, nedokládají žádné dobové recenze, ale soudím tak na základě několika zhlédnutých představení dané linie, na kterých bylo vždy vyprodáno. Jakožto

¹⁶ Ředitelem nově vzniklého subjektu se stal Oldřich Svozil.

¹⁷ ŠORMOVÁ, pozn. č. 4.

¹⁸ WEIMANN, pozn. č. 3.

šumperský divák, na nějž byla dramaturgie zaměřena, uvažují, že hry s lokální tematikou měly větší potenciál přilákat diváky do divadla, protože pojednávaly o prostředí, jenž bylo všem dobře známé, zároveň však vzbuzovaly zvědavost zjistit, co bude v inscenaci hlavním tématem a jak moc se v ní objeví lokální realie.

1.2 Divadlo Šumperk v éře Matěje Kašíka

Odvolání uměleckého šéfa Ondřeje Elbela i bývalého ředitele Reného Sviderského a nástup nového ředitele Matěje Kašíka¹⁹ vyvolalo řadu nejen personálních změn, ale také změnu v dramaturgii celého divadla. Byla zrušena pozice uměleckého šéfa, kterou nově zastával ředitel divadla a z repertoáru byly vypuštěny hry s lokální tematikou.

Matěj Kašík působil v šumperském divadle jako herec souboru po dobu tří sezon a objevil se v nastudování několika žánrově odlišných rolí, které vypovídaly o jeho herecké variabilitě. Jmenován byl do funkce ředitele jednatel Divadla Šumperk Tomášem Potěšilem, který tak učinil bez řádného výběrového řízení. Argumentem šumperského divadla, proč byl bývalý ředitel René Sviderski z funkce odvolán bylo konstatování, že stav, ve kterém se šumperské divadlo nacházelo, byl dále neudržitelný, navíc se mezi šumperskými diváky údajně mluvilo o tom, že divadlo ztrácí svou kulturní úroveň.²⁰ Tuto vlnu nevole vyvolala především autorská hra Ondřeje Elbela *V pátek v 7 u Řeka* (p. 16. 2. 2013), jejíž děj byl zasazen do prostředí skutečné šumperské hospody U Řeka, a vypovídal o životě obyčejných lidí, kteří se tu pravidelně setkávají. Premiéru inscenace navštívil Oldřich Svozil, ředitel Divadla Šumperk, který po zhlédnutí prohlásil: „*Nic hroznějšího než premiérové představení V pátek v 7 u Řeka, jsem na této scéně ještě neviděl...*“²¹ což odstartovalo diskuzi o současném stavu a úrovni šumperské scény, která vyvrcholila odvoláním tehdejšího ředitele Reného Sviderského a následné propuštění uměleckého šéfa

¹⁹ Současný ředitel Divadla Šumperk Matěj Kašík se narodil v Ostravě v roce 1983 a již od školních let se věnoval herecké činnosti na Lidové konzervatoři v Ostravě. Na střední školu nastoupil na VOŠ ve Zlíně, obor herectví, na kterou navázal studiem na JAMU v Brně, obor činoherní herectví, kde úspěšně absolvoval v roce 2008. První angažmá získal ve Slezském divadle Opava, ze kterého, z důvodu sporu s tehdejší uměleckou šéfkou, odešel v roce 2010 do Divadla Šumperk, jenž o něj mělo zájem již za studií na JAMU. Zdroj: Rozhovor s Matějem KAŠÍKEM, soukromé vlastnictví autorky práce.

²⁰ HÁNYŠ, pozn. č. 6.

²¹ ELBEL, Ondřej. Kde je pravda o kvalitě naší práce?. *Divadelní noviny* [online]. 2013 [cit. 2019-04-24]. Dostupné z: <https://www.divadelni-noviny.cz/kde-je-pravda-o-kvalite-nasi-prace>.

Ondřeje Elbela, autora diskutované hry. René Sviderski však komentoval okolnosti, za kterých byl propuštěn, zcela jinak, než oficiálně uvádělo Divadlo Šumperk. K argumentu, že divadlo ztrácelo svou kulturní úroveň, se vyjádřil: *"O divadlo byl před mým nástupem minimální zájem mimo region. Soubor jsme posílili o kvalitní herce, pozvali jsme kvalitní inscenační týmy, dostali se na festivaly. Dva naši herci byli nominováni na ceny Thálie, naše herečka vyhrála cenu na prestižním festivalu Dítě v Dlouhé. Byl slušný provoz druhé, komorní scény. Získávali jsme mnoho nových diváků inscenacemi na místní témata."*²² K nejasným okolnostem, kvůli kterým byl René Sviderski odvolán, se vyjádřil i český dramatik, herec a režisér v jedné osobě Arnošt Goldflam: *„Co vedlo radní v Šumperku, že odvolali vedení divadla prakticky ze dne na den, nevím. Ale je to gesto arogantní, nevzdělané, až buranské. Nikde jsem nečetl, že by na určitý termín vypsal konkurs, že by se o spokojenosti nebo nespokojenosti s programem divadla diskutovalo, že by si u někoho vyžádali odborné posudky, že by se pokusili někde jinde informovat, jak se takové věci dělají, pardon-mají dělat! I když- je fakt, že s podobně křupanským jednáním se už setkali i jiní, například v Brně, Praze, u nás skoro kdekoliv.“*²³ Není jednoduché posoudit, zda byla pravda na straně Divadla Šumperk, či na straně Reného Sviderského. Je důležité uznat, že inscenace *V pátek v 7 u Řeka*, jenž byla uvedena jako jeden z hlavních důvodů, které připravily bývalého ředitele o místo, byla dějově slabší. Inscenace postrádala dějovou dynamiku a gradaci, bez níž byla pouhou snůškou aktualizačních vtipů a narážek na současnou dobu. Avšak i přesto zaplnila na premiéře celý sál šumperského divadla,²⁴ čímž splnila svou úlohu přilákat do divadla diváky, kteří rádi zhlédnou hru z jim známého prostředí. Jestliže při pohledu na problematickou inscenaci vezmu v potaz obě hlediska, nejevila se jako důvod k odvolání ředitele i s uměleckým šéfem, z čehož bylo patrné, že argumenty Divadla Šumperk ukazovaly na to, že důvodem k odvolání mohly zřejmě být interpersonální vztahy či jiné okolnosti, které zůstaly nezveřejněny.

²² HÁNYŠ, pozn. č. 6.

²³ Tamtéž.

²⁴ Fakt potvrzují vlastní přítomností na premiéře.

1.3 Změna vedení a nová dramaturgie

Nejprve je důležité se zastavit u dramaturgických změn, jež byly spojeny s nástupem Matěje Kašíka do funkce ředitele šumperského divadla. Jak bylo již podrobněji vylíčeno v předchozí kapitole, umělecké vedení, které tvořil René Sviderski (ředitel) a Ondřej Elbel (umělecký šéf), bylo z Divadla Šumperk odvoláno jednatelem šumperského divadla Tomášem Potěšilem a jako hlavní důvod byla uvedena inscenovaná hra s lokální tematikou *V pátek v 7 u Řeka*, jejímž autorem byl Ondřej Elbel. Následně byl bez výběrového řízení do funkce ředitele jmenován Matěj Kašík, čímž se odstartovala nová dramaturgie šumperského divadla.

Ředitel Matěj Kašík si dal pro sezonu 2013/2014 za cíl obnovit důvěru a přitáhnout do divadla nové diváky, proto sezonu nazval *Sezona s úsměvem*.²⁵ Jeho tvrzení se však dostalo do rozporu s fakty, které dokládají, že za působení Reného Sviderského Divadlo Šumperk už nové diváky získalo, a že jeho návštěvnost byla nadprůměrná. Oproti předchozímu dramaturgickému plánu, který ještě připravoval předchozí ředitel René Sviderski, došlo v této sezoně ke změně. Místo plánované inscenace *Julek*, autorské hry bývalého vedoucího uměleckého souboru Ondřeje Elbela, zařadil nový ředitel českou hru Josefa Kajetána Tyla *Strakonický dudák* (p. 15. 2. 2014), která zastupovala osvědčenou klasiku, jenž se hraje napříč divadly v českém kontextu. Důvody změny, které uvedlo Divadlo Šumperk, jsou rozporuplné. Oficiálně se ředitel Matěj Kašík vyjádřil, že inscenace *Julek* nemohla být do dramaturgického plánu zařazena, protože v době, kdy přebíral post ředitele, nebyla hra ještě napsána. Ondřej Elbel ale celou situaci komentoval odlišně: „*Tento krok nelze brát jinak než jako cenzuru, jediný zjevný důvod je, že Julek otevře témata z nedávné minulosti, která mohou být pro některé lidi nepříjemná.*“²⁶ Hra *Julek* měla pokračovat v linii dramát s lokální tematikou. Námětem byl osud Juliuse Vargy žijícího přibližně v letech 1962–1996 v Šumperku. Jednalo se o disidenta a katolického aktivistu, jenž se v devíti letech stal po očkování novou sovětskou vakcínou tělesně postiženým. Je možné, že nový ředitel tak mohl dostat strach, že inscenace Ondřeje Elbela pošpiní některá významná jména ve městě a vrhne na šumperské divadlo špatné světlo z řad pamětníků.

²⁵ SINGEROVÁ, pozn. č. 5.

²⁶ ELBEL, pozn. č. 7.

V sezoně 2013/2014 se představilo celkem sedm nových titulů, které byly žánrově rozloženy mezi pohádky určené dětskému divákovi a komedie pro dospělé publikum. K žánru pohádek se řadila adaptace Werichovy pohádky *Tři veteráni*²⁷ (p. 6. 9. 2013) v režii Bohdany Pavlíkové, jež ji zpracovala i po dramaturgické stránce, a adaptace předlohy Vladislava Vančury *Kubula a Kuba Kubikula*²⁸ (p. 27. 9. 2013), kterou připravil režisér Michal Sopuch. Linie komedií byla zastoupena především původními dramatickými texty, z nichž se na repertoáru objevila tragikomedie Reného Levinského *Ještě žiju s věšákem, čepicí a plácačkou*²⁹ (p. 14.9.2013) v nastudování uměleckého šéfa a režiséra Divadla Petra Bezruče Martina Františáka.³⁰ Inscenace byla Divadlem Šumperk oficiálně propagována jako premiéra sezony i přes to, že jako první nově nastudovaný titul byla v sezoně uvedena právě pohádka *Tři veteráni*. Žánr pohádky se tak zdá být ze strany vedení divadla upozaděn, avšak nejedná se o to, že by šumperské divadlo považovalo pohádky za méně cenné, jde především o marketingový postup, jenž má své opodstatnění. Hry žánru pohádek, uvedené v Divadle Šumperk, slouží spíše jako inscenace pro školky a školy, které navštěvují divadlo v rámci školních programů a nemají potenciál přitáhnout širokou veřejnost, tudíž nepotřebují mediální reklamu. Oproti tomu inscenace, jejichž cílovým publikem jsou dospělí diváci, potřebují notnou dávku propagace, která by diváky nalákala na daná představení. Tento princip byl uplatněn i ve všech dalších sezonách. Dalším titulem, který se řadil do her s dramatickou předlohou, byla hra Josefa Kajetána Tyla *Strakonický dudák*³¹ v nastudování Vlastimila Pešky,³² který je hudebním skladatelem, režisérem, dramatikem, a od roku 1994 působí jako umělecký šéf Divadla Radost v Brně. Molièrův *Zdravý nemocný*³³ (p. 29. 3. 2014) se představil

²⁷ PAVLÍKOVÁ, Bohdana. *Tři veteráni*. Divadelní program. Divadlo Šumperk, premiéra 6. 9. 2013. Šumperk: Divadlo Šumperk, 2013.

²⁸ SOPUCH, Michal. *Kubula a Kuba Kubikula*. Divadelní program. Divadlo Šumperk, premiéra 27. 9. 2013. Šumperk: Divadlo Šumperk, 2013.

²⁹ ELBEL, Ondřej a KLÁR, Petr. *Ještě žiju s věšákem, čepicí a plácačkou*. Divadelní program. Divadlo Šumperk, premiéra 14. 9. 2013. Šumperk: Divadlo Šumperk, 2013.

³⁰ I-divadlo.cz: Martin Františák [online]. [cit. 2019-03-09]. Dostupné z: <https://www.i-divadlo.cz/herci/martin-frantisak>.

³¹ PEŠKA, Vlastimil. *Strakonický dudák*. Divadelní program. Divadlo Šumperk, premiéra 15. 2. 2014. Šumperk: Divadlo Šumperk, 2014.

³² I-divadlo.cz: Vlastimil Peška [online]. [cit. 2019-03-09]. Dostupné z: <https://www.i-divadlo.cz/herci/vlastimil-peska>.

³³ POPEL, Konrád. *Zdravý nemocný*. Divadelní program. Divadlo Šumperk, premiéra 29. 3. 2014. Šumperk: Divadlo Šumperk, 2014.

v překladu Svatopluka Kadlece a režii Konráda Popela,³⁴ bývalého člena souboru Severomoravského divadla Šumperk a v současné době uměleckého šéfa a režiséra Divadla Plyšového Medvídka se sídlem v Prostějově. Posledním titulem, řadícím se do stejné linie byla *Černá komedie*³⁵ (p. 21. 12. 2013) Petera Shaffera v režii Petra Veselého, čerpající z prvků situační komedie, která byla založena na principu střídání světla a tmy, jak dokládá anotace: „*Postavy se v plném světle nevidí, když je naopak jeviště ponořeno do tmy, hrají jako by bylo rozsvíceno. Tak vzniká pro herce i režiséra nespočet vynikajících příležitostí k rozehrání komických situací a k uplatnění komediálního herectví. Co vše se tedy ve tmě může přihodit? S potěšením i neskryvanou škodolibostí nám autor ukazuje, jakých pošetilostí či dokonce nepřístojností se lidé dopouštějí, když si myslí, že je kryje tma.*“³⁶

Ojediněným titulem v této dramaturgické linii byla pak adaptace filmového scénáře Vratislava Blažka *Světáci*³⁷ (p. 2. 11. 2013), kterou nastudoval polský režisér Jozef F. Czernecki. Šlo o odvážný krok, protože transformovat rozmanitost filmového prostředí do omezeného prostoru divadla byl nelehký úkol, obzvláště u filmového titulu, který je mezi českým publikem uznávaný, což diváky bezpochyby vedlo ke srovnávání s filmem a do jisté míry zajistilo inscenaci jejich zájem.

Sezona naplnila název Sezona s úsměvem předeslaný ředitelem šumperského divadla Matějem Kašíkem, protože ze shrnutí vyplývá, že na repertoár byly zařazeny pouze komedie nebo tragikomédie. Většina z nich byla českého původu, až na výjimku Moliérova *Zdravého nemocného*, jejíž dramatický text pochází z Francie, a hry Petera Shaffera *Černá komedie*, původem z Anglie. Ačkoliv nebyl dramaturgický plán žánrově rozmanitý, byly vybrány divácky přitažlivé tituly upoutávající pozornost například zpracovávaným tématem nebo časoprostorem, do nějž byl děj zasazen. Například hra *Ještě žiju s věšákem, čepicí a plácačkou*, pojednávající o životě na obyčejném vlakovém nádraží, lákala diváky na absurdnost všedního života,

³⁴ I-divadlo.cz: Konrád Popel [online]. [cit. 2019-03-09]. Dostupné z: <https://www.i-divadlo.cz/herci/konrad-popel>.

³⁵ VESELÝ, Petr. *Černá komedie*. Divadelní program. Divadlo Šumperk, premiéra 21. 12. 2013. Šumperk: Divadlo Šumperk, 2013.

³⁶ SVIDERSKI, René a Ondřej ELBEL. *Divadlo Šumperk zahájilo prodej předplatného* [online]. [cit. 2019-02-04]. Dostupné z: <https://zpravodajstvi.sumpersko.net/Divadlo-Sumperk-zahajilo-prodej-predplatneho-3691/clanek>.

³⁷ CZERNECKI, Josef Z. *Světáci*. Divadelní program. Divadlo Šumperk, premiéra 2. 11. 2013. Šumperk: Divadlo Šumperk, 2013.

v čemž se lidé mohli zhlédnout, nebo například inscenace Josefa F. Czerneckiho *Světáci* byla zajímavá tím, že zpracovávala scénář známého filmu. Zajímavé tituly byly v dramaturgickém plánu sezony doplněny dvěma klasickými texty, Moliérovým *Zdravým nemocným* a Tylovým *Strakonickým dudákem*, které lákaly diváky do divadla díky své notorické známosti a osvědčenosti. Důvod, proč byly zařazeny především komedie, byl jasný – přilákat do divadla co největší masu diváků, avšak otázkou zůstává, proč se objevila převaha českých titulů. Příčinou by mohla být větší blízkost českých tvůrců k českým divákům. Protiargument však tvoří fakt, že hra zahraničního tvůrce může být v některých případech tematicky blíže českému divákovi, než hra českého autora. Navíc hry zahraničních tvůrců mohou být pro české publikum zajímavé svou odlišností a mohou se zalíbit divákům tím, že jim představí právě kulturní odlišnost.

Vyhodnocení dramaturgického plánu sezony současně vypovídá o věkovém rozložení publika Divadla Šumperk. Cílovou skupinou byli především dospělí lidé, kteří v divadle nehledali složitá témata, ale považovali divadlo za formu zábavy a odreagování. Dramaturgie sezony byla však zaměřena také na dětské publikum a snahu vybudovat si z dětí potencionální návštěvníky, proto byly na repertoár zařazeny také dvě pohádky.

Oproti předchozí sezoně, jenž byla předeslána jako čistě komediální, byl dramaturgický plán sezony 2014/2015 Divadlem Šumperk prezentován jako repertoár, v němž si každý divák přijde na své, což nasvědčovalo tomu, že se bude jednat o větší žánrovou a tematickou rozmanitost, která uspokojí i náročnější diváky. Sezónu otevřela pohádka *O pejskovi a kočičce*³⁸ (p. 5. 9. 2014) podle předlohy knihy Josefa Čapka v režii Miroslava Pokorného, která byla nastudována jako hudební komedie především pro děti od tří let věku. Žánr pohádek doplnila hra na motivy Boženy Němcové v nastudování Bely Schenkové *Čertův švagr*³⁹ (p. 12. 9. 2014). Pro dospělé diváky pak divadlo nabídlo adaptaci komiksové předlohy Jaroslava Foglara *Rychlé Šípy*⁴⁰ (p. 8. 11. 2014) v nastudování Janky Ryšánek Schmiedtové, linii

³⁸ POKORNÝ, Miroslav. *O pejskovi a kočičce*. Divadelní program. Divadlo Šumperk, premiéra 5. 9. 2014. Šumperk: Divadlo Šumperk, 2014.

³⁹ SCHENKOVÁ, Bela. *Čertův švagr*. Divadelní program. Divadlo Šumperk, premiéra 12. 9. 2014. Šumperk: Divadlo Šumperk, 2014.

⁴⁰ SCHMIEDTOVÁ, Janka Ryšánek. *Rychlé Šípy*. Divadelní program. Divadlo Šumperk, premiéra 8. 11. 2014. Šumperk: Divadlo Šumperk, 2014.

klasických titulů zastupovala hra Pierra-Augustina Carona de Beaumarchaise *Figarova svatba*⁴¹ (p. 20. 12. 2014) v nastudování slovenského režiséra Marcela Škrkoně a realistické drama Gabriely Preissové *Její pastorkyňa*⁴² (p. 27.9.2014), které nastudoval Zdeněk Černín. Současnější linii zastupovala nejúspěšnější britská komedie Raye Cooneyho *1+1=3*⁴³ (p. 21.2.2015) v režii Romana Groszmana, provokující text Igora Bauersima *Norway.today*⁴⁴ (p. 27.3.2015), kterou připravil Jozef Krasula a groteska Nikolaje Koljady *Slepice*⁴⁵ (p. 28.3.2015) opět v nastudování Jozefa Krasuly.

Hra Gabriely Preissové *Její pastorkyňa* v režii Zdeňka Černína, představila netradiční pojetí původního textu, v němž režisér potlačil folklorní kolorit, do popředí postavil vztahy mezi postavami, které jsou aktuální i v dnešním světě a inscenaci tak více přiblížil dnešnímu divákovi, což podpořil i výběr hudebního aranžmá, které tvořila moderní hudba Davida Rottera.

Protipólem je moderně pojaté drama *Norway.today* Igora Bauersima, které Divadlo Šumperk uvedlo v nastudování Jozefa Krasuly. I přes to, že jde o příběh mladého páru, který se vydá do Norska, neřadí se hra žánrově ke komediím, ale právě naopak. Jedná se o drama inspirované skutečnou událostí dvou lidí, kteří vyrazili do Norska spáchat sebevraždu. Poslední uvedenou hrou sezony byla tragikomická groteska Nikolaje Koljady *Slepice*, hra nejvýraznějšího dramatika současného Ruska, která nechala diváky nahlédnout do zákulisí divadla a soukromých životů herců, skrývajících milostný mnohoúhelník, ale i strach ze stárnutí.

Jak vyplývá ze stručného vyhodnocení dramaturgického plánu, sezona dostala svému příslibu větší žánrové rozmanitosti, protože se na repertoáru neobjevily pouze komedie a pohádky, ale zařazen byl také žánr tragédie zastoupený hrou *Norway.today* a *Její Pastorkyňa*. Pohádka *Čertův švagr* pokračovala v apelu

⁴¹ ŠKRKONĚ, Marcel. *Figarova svatba*. Divadelní program. Divadlo Šumperk, premiéra 20. 12. 2014. Šumperk: Divadlo Šumperk, 2014.

⁴² ČERNÍN, Zdeněk. *Její Pastorkyňa*. Divadelní program. Divadlo Šumperk, premiéra 27. 9. 2014. Šumperk: Divadlo Šumperk, 2014.

⁴³ GROSZMANN, Roman. *1+1=3*. Divadelní program. Divadlo Šumperk, premiéra 21. 2. 2015. Šumperk: Divadlo Šumperk, 2015.

⁴⁴ KRASULA, Jozef. *Norway.today*. Divadelní program. Divadlo Šumperk, premiéra 27. 3. 2015. Šumperk: Divadlo Šumperk, 2015.

⁴⁵ KRASULA, Jozef. *Slepice*. Divadelní program. Divadlo Šumperk, premiéra 28. 3. 2015. Šumperk: Divadlo Šumperk, 2015.

předchozí sezony na mladé publikum a snažila se o kreativní zapůsobení na smysly mladých diváků, které tím podněcovala k rozvíjení fantazie. V sezoně se již neobjevila dominance českých titulů, ale došlo k rovnováze mezi českými a zahraničními hrami. Vyváženost mezi poměrem českých a zahraničních titulů potvrzuje hypotézu, že i hry cizích autorů mohou nalákat diváky minimálně stejně dobře jako hry tuzemských autorů. Tematicky byly všechny inscenace zaměřeny na mezilidské vztahy i přes to, že dramatický text některých z nich stavěl do popředí jiné téma, jako například hra Gabriely Preissové *Její Pastorkyňa*, jenž v původní předloze upřednostňuje téma folkloru. Zdůraznění vztahů mezi postavami bylo krokem, jak z každé hry vytáhnout téma, které je vždy aktuální, a dokáže se v něm najít každý divák. Tento postup byl známkou toho, že se Divadlo Šumperk ještě stále snažilo ustálit svou diváckou základnu, proto byly na repertoár zařazeny především hry s divácky atraktivní tematikou mezilidských vztahů, avšak oproti předchozí sezoně se objevily i hry s vážnými tématy, jako například tragédie *Norway.today*. Inscenace pouze pro dva herce umožnila souboru také soustředit se na nastudování hry vyžadující více herců, jenž představovala *Figarova svatba*. Cílovou skupinou přestal být divák, kterému divadlo sloužilo pouze jako zdroj zábavy, ale stalo se jím publikum toužící nejen po zábavě, ale také po náročnějších a vážnějších titulech.

Krokem zpět v kontextu dramaturgie Divadla Šumperk byla sezona 2015/2016, která se vrátila k inscenování převážně komediálního žánru. Pokrok nepřišel ani v rámci pevně zavedeného programového schématu (dvě inscenace pro dětského diváka a pět pro dospělé publikum), jenž se zřejmě v předchozích sezonách osvědčil. Obdobně jako u předchozích sezon byly na repertoár zařazeny dvě pohádky, které zastupovala hra *Aládín a kouzelná lampa*⁴⁶ (p. 19. 9. 2015), jenž vznikla na motivy anonymní sbírky pohádek *Tisíce a jedné noci*, jejíž nejznámější české zpracování sepsal básník František Hrubín. V Divadle Šumperk ji nastudoval Vítězslav Větrovec. Druhou pohádkou byla hra pro děti od tří let *Kocourek Modroočko*⁴⁷ (p. 25. 9. 2015), která vznikla volně na motivy knihy Josefa Koláře v režii Miroslava Pokorného. Žánr komedií se opět členil na dva celky – adaptace, kterou zastupoval pouze text Jérôme Savaryho a Jean-Loupa Dabadieho

⁴⁶ VĚTROVEC, Vítězslav. *Aládín a kouzelná lampa*. Divadelní program. Divadlo Šumperk, premiéra 19. 9. 2015. Šumperk: Divadlo Šumperk, 2015.

⁴⁷ POKORNÝ, Miroslav. *Kocourek Modroočko*. Divadelní program. Divadlo Šumperk, premiéra 25. 9. 2015. Šumperk: Divadlo Šumperk, 2015.

*D'Artagnan*⁴⁸ (p. 20. 2. 2016) v překladu Jiřího Žáka a nastudování Petra Veselého, a komediální dramatické texty, které byly zastoupeny hojněji, například konverzační komedií Antonína Procházky *S tvou dcerou ne*⁴⁹ (p. 12. 9. 2015) v režii Jozefa Z.Czerneckiho a zejména pak textem Williama Shakespeara *Sen noci svatojánské*⁵⁰ (p. 7. 11. 2015) u něhož byl použit překlad Martina Hilského, a který nastudovala tvůrčí dvojice Simona Nyitrayová⁵¹ (režie) a Radek Brož⁵² (dramaturgie). V Divadle Šumperk se tato dvojice objevila poprvé, stejně tak šlo o jejich první režijní setkání s dílem anglického dramatika. Změnou v žánrově jinak nepříliš rozmanitém repertoáru bylo jedno z nejuváděnějších amerických dramát Thorntona Wildera *Naše městečko*⁵³ (p. 19. 12. 2015) z roku 1938, které nastudoval Zdeněk Černín.⁵⁴ Dramatický text s komediálními prvky, u kterého byl použit překlad Martina Hilského, pojednávající o životě několika generací na maloměstě, lákal inscenátory ke kladení důrazu na aktuální témata, k reflektování problémů, kterým čelí lidé dnes a denně, takže inscenace měla velký potenciál upoutat divácký zájem. Posledním nastudovaným titulem sezony byla komedie pojednávající o rodinných příbězích *Léto v Laponsku*⁵⁵ (p. 2. 4. 2016) autorů Jaroslava Rudiše a Petra Pýchy, kteří za svůj text získali Cenu Českého rozhlasu a ocenění v Dramatické soutěži Cen Alfréda Radoka za rok 2005.⁵⁶ Hru nastudoval Petr Mančal,⁵⁷ který v současné době působí jako slovesný režisér Českého rozhlasu, v dramaturgické spolupráci s Tatjanou Gašparović.

⁴⁸ VESELÝ, Petr. *D'Artagnan*. Divadelní program. Divadlo Šumperk, premiéra 20. 2. 2016. Šumperk: Divadlo Šumperk, 2016.

⁴⁹ CZERNECKI, Józef Z. *S tvou dcerou ne*. Divadelní program. Divadlo Šumperk, premiéra 12. 9. 2015. Šumperk: Divadlo Šumperk, 2015.

⁵⁰ NYITRAYOVÁ, Simona a BROŽ, Radek. *Sen noci svatojánské*. Divadelní program. Divadlo Šumperk, premiéra 7. 11. 2015. Šumperk: Divadlo Šumperk, 2015.

⁵¹ I-divadlo.cz: Simona Nyitrayová [online]. [cit. 2019-03-09]. Dostupné z: <https://www.i-divadlo.cz/herci/simona-nyitrayova>.

⁵² I-divadlo.cz: Radek Brož [online]. [cit. 2019-03-09]. Dostupné z: <https://www.i-divadlo.cz/herci/radek-broz>.

⁵³ ČERNÍN, Zdeněk. *Naše městečko*. Divadelní program. Divadlo Šumperk, premiéra 19. 12. 2015. Šumperk: Divadlo Šumperk, 2015.

⁵⁴ který se v Divadle Šumperk představil již v režii hry *Její Pastorkyňa* uvedené v předchozí sezoně.

⁵⁵ MANČAL, Petr. *Léto v Laponsku*. Divadelní program. Divadlo Šumperk, premiéra 2. 4. 2016. Šumperk: Divadlo Šumperk, 2016.

⁵⁶ ANDERSSON, Max. *Léto v Laponsku*. In: *Labyrint.net* [online]. [cit. 2019-04-21]. Dostupné z: <http://www.labyrint.net/kniha/160/leto-v-laponsku>.

⁵⁷ I-divadlo.cz: Petr Mančal [online]. [cit. 2019-03-09]. Dostupné z: <https://www.i-divadlo.cz/herci/petr-mancal>.

Po ohlédnutí se za sezonou lze zkonstatovat, že v porovnání s předchozími dvěma sezonami nedošlo k výraznému pokroku v dramaturgické skladbě, jelikož se na repertoáru objevil opět převážně žánr komedie. Výjimku tvořilo pouze drama s komediálními prvky *Naše městečko*. Došlo taky k úpadku žánrové rozmanitosti, což se jeví jako krok zpět, protože recenze⁵⁸ z předchozí sezony dokládá, že hra *Její pastorkyňa*, řadící se do žánru tragédie, byla divácky velmi úspěšnou. Proto bylo s podivem, proč ředitel Matěj Kašík nepokračoval v linii tragédií, jež byly divácky úspěšné. Neměnné schéma, zavedené již v předchozích sezonách, vypovídá o snaze stabilizovat dramaturgický plán Divadla Šumperk. Uvádění titulů, jejichž divácký úspěch se osvědčil již v nastudování několika různých souborů však vypovídá o nedokončeném procesu utváření pevné divácké základny, protože si šumperský soubor nedovolil zařadit do programu hry, u kterých nebyla zaručena úspěšnost mezi cílovou skupinou.

Zažité repertoárové schéma překonala až sezona 2016/2017, jenž přinesla do dramaturgického plánu jeden titul navíc, a také obohatila žánr pohádek a komedií o nastudování složitějších titulů, jako například adaptaci *Manon Lescaut* a hru *Mučedník. Manon Lescaut*⁵⁹ (p. 10. 9. 2016) byla adaptací textu Vítězslava Nezvala v režii Václava Klemense,⁶⁰ který v současnosti působí jako umělecký šéf v Divadle loutek Ostrava. Jednalo se o láskyplný příběh rytíře des Grieux a Manon Lescaut, která však hřeší svým půvabem. Šlo o divácky náročnější titul, protože se jednalo o veršované drama. Hrou, která stála také za povšimnutí, bylo původní drama Mariuse von Mayenburga *Mučedník*⁶¹ (p. 11. 2. 2017) v nastudování Petra Štindla,⁶² který měl již režisérské zkušenosti se souborem šumperského divadla z předchozích sezon. Hra vyprávějící příběh o povrchnosti dnešní doby, byla napsána pomocí biblických citátů

⁵⁸ *Divadlo Šumperk* In: *divadlosumperk.cz* [online]. [cit. 2019-04-21]. Dostupné z: <http://www.divadlosumperk.cz/redakce/index.php?rok=2018&mesic=10&den=14&lanG=cs&detail=11420&subakce=news&od=160&>.

⁵⁹ KLEMENS, Václav. *Manon Lescaut*. Divadelní program. Divadlo Šumperk, premiéra 10. 9. 2016. Šumperk: Divadlo Šumperk, 2016.

⁶⁰ I-divadlo.cz: Václav Klemens [online]. [cit. 2019-03-09]. Dostupné z: <https://www.i-divadlo.cz/herci/vaclav-klemens>.

⁶¹ ŠTINDL, Petr. *Mučedník*. Divadelní program. Divadlo Šumperk, premiéra 11. 2. 2017. Šumperk: Divadlo Šumperk, 2017.

⁶² I-divadlo.cz: Petr Štindl [online]. [cit. 2019-03-09]. Dostupné z: <https://www.i-divadlo.cz/herci/petr-stindl>.

a vtipných dialogů. Jednalo se o odvážnou inscenaci, jelikož byla prvním titulem coolness dramatiky uvedeném v šumperském divadle.

Hry složité na nastudování doplnila v dramaturgickém plánu současná anglická komedie Robina Hawdona *Dokonalá svatba*⁶³ (p. 17. 12. 2016), která byla v Divadle Šumperk představena v režii Romana Groszmanna, autorská detektivní komedie Patrika Francla *Mord, mošt a Columbo*⁶⁴ (p. 22. 10. 2016) v nastudování Štěpána Gajdoše a *Cyrano z Bergeracu*⁶⁵ (p. 5. 11. 2016) podle předlohy Edmunda Rostanda, uvedeného v režii Jiřího Seydlera.⁶⁶ Dětskému divákovi nabídlo divadlo dvě pohádky – hru *Malý Nemo v Krajině snů*⁶⁷ (p. 16. 9. 2016), která byla napsána na motivy příběhů Winsora McCaye Simonou Nyitrayovou, jenž hru i nastudovala, a pohádku *Perníková chaloupka*⁶⁸ (p. 24. 9. 2016), která vznikla na motivy pohádek Boženy Němcové v režii Michala Sopucha, jenž s Radimem Tomanem spolupracoval na scénáři.

Posledním nastudovaným titulem zařazeným v dramaturgickém plánu byla hra *Podskalák*⁶⁹ (p. 25. 3. 2017) Františka Ferdinanda Šamberka v režii Dagmar Hlubkové. Ačkoliv se jedná o hru z roku 1882, objevuje se stále na repertoáru po celé České republice, což zaručily především písně Karla Hašlera, které zlidověly. V sezoně vyniká proto, že tematizuje lidový život v malé osadě, což v inscenaci připomíná život v Šumperku.

Výjimečné tituly, jež převyšovaly svou náročností celou dramaturgii Divadla Šumperk, byly adaptace *Manon Lescaut* a hra *Mučedník*. Náročnější se jevíly proto, že první z výše jmenovaných inscenací byla poetickým textem a druhá byla založena na propracované charakteristice postav. Ze sezony bylo patrné, že udělala velký krok v pozvednutí dramaturgie šumperského divadla, jelikož začala zařazovat i tituly, u

⁶³ GROSZMANN, Roman. *Dokonalá svatba*. Divadelní program. Divadlo Šumperk, premiéra 17. 12. 2016. Šumperk: Divadlo Šumperk, 2016.

⁶⁴ FRANCL, Patrik. *Mord, mošt a Columbo*. Divadelní program. Divadlo Šumperk, premiéra 22. 10. 2016. Šumperk: Divadlo Šumperk, 2016.

⁶⁵ BARTOŠ, Zdeněk a MIKESKA, Petr. *Cyrano z Bergeracu*. Divadelní program. Divadlo Šumperk, premiéra 5. 11. 2016. Šumperk: Divadlo Šumperk, 2016.

⁶⁶ který aktuálně působí jako šéf činohry ve Slezském divadle Opava.

⁶⁷ NYITRAYOVÁ, Simona. *Malý Nemo v krajině snů*. Divadelní program. Divadlo Šumperk, premiéra 16. 9. 2016. Šumperk: Divadlo Šumperk, 2016.

⁶⁸ TOMAN, Radim a SOPUCH, Michal. *Perníková chaloupka*. Divadelní program. Divadlo Šumperk, premiéra 24. 9. 2016. Šumperk: Divadlo Šumperk, 2016.

⁶⁹ HLUBKOVÁ, Dagmar. *Podskalák*. Divadelní program. Divadlo Šumperk, premiéra 25. 3. 2017. Šumperk: Divadlo Šumperk, 2017.

nichž není předem jistý divácký úspěch. Nejen náročností, ale i tematicky se projevil posun směrem kupředu, protože sezona nenesla jedno hlavní téma, ale byla rozložena do několika tematických skupin. Jednu skupinu tvořily hry pojednávající o jednotlivci, který byl vyčleněn ze společnosti – do této skupiny patřily inscenace *Mučedník* a *Cyrano z Bergeracu*, jež se řadil zároveň i do další skupiny tvořené hrami, v nichž převládal motiv lásky. Do této motivické skupiny patřila i hra Robina Hawdona *Dokonalá svatba*, *Manon Lescaut* a *Podskalák*, tematizující zároveň mezilidské vztahy a život na vesnici. Zvláštní skupinu tvořila jediná inscenace *Mord, mošt a Columbo*, pojednávající o napínavém vyšetřování známého detektiva. Do inscenace režisér obsadil pouze tři herce, což umožnilo šumperskému souboru věnovat se paralelně nastudování jiného titulu, takže mohlo být na repertoár zařazeno osm nově nastudovaných titulů místo zavedených sedmi. Vývoj v zařazování zahraničních titulů se projevil i v této sezoně a do dramaturgického plánu byly zařazeny především zahraniční tituly.

Personální změna v sezoně 2017/2018 jednoznačně obohatila šumperské divadlo – do funkce externího dramaturga byl přijat Martin Fahrner. Datum jeho nástupu do Divadla Šumperk není dohledatelný, avšak z rozmanitého repertoáru sezony bylo patrné, že již spolupracoval na sestavení dramaturgického plánu.

Sezona dětským divákům nabídla dvě autorské pohádky, hru Daniely Fischerové *Duhová zahrada*⁷⁰ (p. 2. 6. 2017) v režii Miroslava Pokorného, a *Dobrodružství mořského vlka*⁷¹ (p. 22. 9. 2017), kterou napsala a dramaturgicky upravila Zuzana Cejnarová. Dospělému publiku byla představena premiéra adaptace knihy Eduarda Basse *Klapzubova jedenáctka*⁷² (p. 4. 11. 2017) v dramaturgické úpravě Martina Fahrnera a režii Vladislava Kracíka, jež v současnosti působí jako umělecký šéf Divadla Tramtarie. Dále byla na repertoár zařazena komedie britské autorky Pam Valentine *Láska mezi nebem a zemí*⁷³ (p. 16. 9. 2017), která byla uvedena v režii Milana Schejbal. Pro inscenaci režisérka využila překlad Martina

⁷⁰ FISCHEROVÁ, Daniela. *Duhová zahrada*. Divadelní program. Divadlo Šumperk, premiéra 2. 6. 2017. Šumperk: Divadlo Šumperk, 2017.

⁷¹ CEJNAROVÁ, Zuzana. *Dobrodružství mořského vlka*. Divadelní program. Divadlo Šumperk, premiéra 22. 9. 2017. Šumperk: Divadlo Šumperk, 2017.

⁷² KRACÍK, Vladislav. *Klapzubova jedenáctka*. Divadelní program. Divadlo Šumperk, premiéra 10. 9. 2016. Šumperk: Divadlo Šumperk, 2016.

⁷³ SCHEJBAL, Milan. *Láska mezi nebem a zemí*. Divadelní program. Divadlo Šumperk, premiéra 16. 9. 2017. Šumperk: Divadlo Šumperk, 2017.

Fahrnera, dramaturga Divadla Šumperk, který byl využit pro nastudování hry v ostatních českých divadlech.⁷⁴

Sezonu překvapivě doplnil žánr muzikálu, jehož zařazením se Divadlo Šumperk zasadilo o obohacení zažitého schématu. Zástupcem této žánrové větve byla hra autorů Edagara Yipsela Harburga, Freda Saidyho a Burtona Lanea *Divotvorný hrnec*⁷⁵ (p. 7. 4. 2018), která byla uvedena v režii Jiřího Seydlera, s využitím české adaptace Jiřího Voskovce a Jana Wericha.

Zvláštní pozornost si zasloužila hra Norma Fostera *Sex na vlnách*⁷⁶ (p. 16. 12. 2017) v nastudování Roberta Bellana,⁷⁷ režiséra zaměřujícího se především na komediální tituly, a dramaturgické úpravě Martina Fahrnera, který byl také autorem prvního českého překladu, z něhož inscenace vycházela. Jednalo se o unikátní českou premiéru jedné z nejhranějších her Norma Fostera. Obsahově inscenace nabídla nahlédnutí do příběhů několika dvojic, které si prožívají své vlastní problémy, se kterými se divák dokáže lehce ztotožnit.

Posledním nastudovaným titulem sezony bylo renesanční drama Williama Shakespeara *Romeo a Julie*⁷⁸ (p. 10. 2. 2018), v režii Bogdana Kokotka,⁷⁹ který působí jako šéf polské scény Těšínského Divadla, a dramaturgii Martina Fahrnera. K zinscenování byl použit překlad Martina Hilského z roku 2006, jenž je v českém prostředí nejpoužívanějším překladem Shakespearových dramát.

Sezona pokračovala v pokroku předchozí sezony, protože se opět dostala ze své komfortní zóny uvádění osvědčených titulů a na repertoár byly zařazeny například autorské pohádky, z nichž jedna byla napsána přímo pro Divadlo Šumperk, uvedena byla světová premiéra českého nastudování hry *Sex na vlnách* v překladu

⁷⁴ Např. ve Východočeském divadle Pardubice (p. 6. 12. 2014) nebo v Divadle Na Fidlovačce (p. 21. 9. 2017).

⁷⁵ FAHRNER, Martin. *Divotvorný hrnec*. Divadelní program. Divadlo Šumperk, premiéra 7. 4. 2017. Šumperk: Divadlo Šumperk, 2017.

⁷⁶ FAHRNER, Martin. *Sex na vlnách*. Divadelní program. Divadlo Šumperk, premiéra 16. 12. 2017. Šumperk: Divadlo Šumperk, 2017.

⁷⁷ I-divadlo.cz: Robert Bellan [online]. [cit. 2019-03-09]. Dostupné z: <https://www.i-divadlo.cz/herci/robert-bellan>.

⁷⁸ FAHRNER, Martin. *Romeo a Julie*. Divadelní program. Divadlo Šumperk, premiéra 10. 2. 2018. Šumperk: Divadlo Šumperk, 2018.

⁷⁹ I-divadlo.cz: Bogdan Kokotek [online]. [cit. 2019-03-09]. Dostupné z: <https://www.i-divadlo.cz/herci/bogdan-kokotek>.

externího dramaturga Martina Fahrnera, a muzikál, což byl neobvyklý žánr v kontextu šumperského divadla. Z celé sezony bylo patrné, že Divadlo Šumperk zaměstnalo nového dramaturga, jenž spolupracoval na sestavování dramaturgického plánu. Svědčí o tom jak kvalitní, tak i náročnější tituly, například z hlediska výpravy (hra *Romeo a Julie* jejíž děj se odehrává na několika různých místech), i z hlediska toho, že se jednalo o českou premiéru – tento aspekt v sobě nesla hra *Sex na vlnách*. Právě tyto dvě inscenace byly výrazným obohacením dramaturgického plánu, a proto byly vybrány k podrobnější analýze, v níž se zaměřím na herecké a režijní postupy.

2 Analýzy

Tituly byly zvoleny na základě jejich žánrové odlišnosti, protože se jedná o současnou komedii a alžbětinské drama, což umožní komplexnější pohled na inscenační postupy Divadla Šumperk. Inscenace jsou navíc žánrově odlišné a zastupují žánry, jež se ve sledovaných sezonách objevovaly nejhojněji – žánr komedie a tragédie. Obě inscenace byly vybrány ze sezony 2017/2018 v níž nastoupil externí dramaturg Martin Fahrner a lze na jejich příkladu postihnout herecké a režijní postupy šumperského souboru. Analýzou jednotlivých složek inscenací a jejich následným komparováním vysledují shodné postupy, které v inscenování Divadla Šumperk převládají.

2.1 Analýza inscenace *Romeo a Julie*

Tragédie Williama Shakespeara *Romeo a Julie* je jedním z nejčastěji uváděných textů alžbětinského dramatika. V analýze se zaměřím na její inscenační a režijní postupy. Premiéru měla hra v roce 1595, v období renesance, pro niž byl žánr tragédie typickým. Známy děj se odehrává ve Veroně v Itálii v 16. století., kde jsou dva zneprátelené rody Monteků a Kapuletů. Ústřední postavy tvoří milenecká dvojice Romeo z rodu Monteků a Julie z rodu Kapuletů, kteří se do sebe zamilovali i přes rodovou nenávist. Série událostí však donutila Romea zabít Tybalta, Juliina bratrance, což zapříčinilo vyhoštění Romea z Verony. Série nešťastných náhod však přivedla Romea k bezvládnému Juliinu tělu, a tak vypil jed, aby zemřel vedle své milované. Julie se však probudila, a když spatřila mrtvého Romea, probodla se dýkou. Tragický konec vedl k usmíření rodin nad hrobem svých dětí. Inscenace této hry byla v šumperském divadle uvedena v režii Bogdana Kokotka, který již v minulosti nastudoval hru *Romeo a Julie* na polské scéně v Těšínském divadle.⁸⁰ V nastudování Divadla Šumperk se režisér Bogdan Kokotek podílel také na choreografii šermířských scén, kostýmy a scénu vytvořila jeho manželka Agáta Kokotek. Inscenace byla uvedena v únoru sezony 2017/2018, v níž se kontextově jevila jako jediná tragédie zařazená do dramaturgického plánu. Pro podrobnější analýzu byla

⁸⁰ SPURNÝ, Aleš. Nejen o divadelní práci s režisérem Bogdanem Kokotkem. In: *Olomouc.rozhlas.cz* [online]. 25. červenec 2018 [cit. 2019-04-21]. Dostupné z: <https://olomouc.rozhlas.cz/nejen-o-divadelni-praci-s-reziserem-bogdanem-kokotkem-6931694>.

zvolena proto, že žánr tragédie nebyl v Divadle Šumperk tolik obvyklým, navíc inscenační i textová náročnost činila z titulu neobvyklé vybočení z dramaturgické i inscenačního stereotypu.

Dramaturgem inscenace *Romeo a Julie* byl Martin Fahrner známý také jako spisovatel či autor divadelních her, jako například *Legenda* nebo *Kouzelné střevíčky*. Martin Fahrner vycházel u inscenace z překladu Martina Hilského, který vznikl v roce 2006, ovšem je třeba uvést, že inscenace se dramatické předlohy nedržela úplně striktně. Největším rozdílem oproti původní předloze byla práce s ženským prvkem u postavy Merkucia, kterou ztvárňovala žena. Došlo také k vyškrtání promluv některých postav nebo k jejich úpravě, především po jazykové stránce. Některé archaismy a přechodníky byly upraveny tak, aby jim divák lépe porozuměl.

Zdůraznění textu napomáhala scénografie, jež dávala vyniknout herecké akci a podporovala diváckou představivost. Scénografie byla omezena prostorem klasické kukátkové scény⁸¹ šumperského divadla, takže neumožňovala vykreslit rozmanitá dějiště Shakespearovy hry, která se odehrávala na odlišných místech, jako například v kostele, ve Veroně nebo na plese. I přes to, že není klasické kukátkové divadlo pro hru z alžbětinské doby typické, tak se tvůrci snažili uzpůsobit prostor například tím, že byly skryty boční vykrývací šály opony, které by rozdělávaly jeviště na proscénium a scénu, což rozšířilo prostor pro hereckou akci. Tuto snahu rozšířit scénický prostor i mimo prostor jevištní podpořily také nástupy herců z hlediště, využití hracího prostoru před pódium nebo použití balkónu. Uprostřed jeviště se nacházelo kovové zešikmené pódium, které sloužilo například jako Juliina postel. Záměrně nebylo využito více dekorací, proto dala jednoduchost scény vyniknout ostatním prvkům scénografie. Záměrné jednoduchosti bylo přizpůsobeno i svícení, povětšinou bylo využito předního svícení, které nebylo významotvorné, avšak v některých částech bylo doplněno o barevné bodové svícení či promítání. Barevných filtrů bylo využito především k navození atmosféry, ve které se daný akt nesl, například v obraze, kdy se v ložnici nacházela Julie společně s Romeem bylo pro nasvícení nebes Juliiny postele využito červeného filtru v bodovém světle, což evokovalo vášeň mezi hlavními postavami a diváky to připravilo na to, že v dané

⁸¹ L: KOL. AUTORU. *Malá československá encyklopedie*. Praha: Academia, 1986. Heslo *Kukátková scéna*.

částí bude hlavním tématem láska a milostný akt. Osvětlení scény bylo však po celou dobu představení doplněno o promítané výjevy, proměňující se v průběhu děje a sloužící k lepší orientaci, k upřesnění denní doby a prostoru, v němž se akt odehrával. Mohli jsme tak pozorovat tři základní výjevy, které se na plátně proměňovaly – barevná vitráž evokující prostor kostela, slunce a měsíc, střídající se podle denní doby, v níž se výstup odehrával. Opět šlo o způsob, jak se vypořádat s omezeným prostorem jeviště a vtěsnat do něj rozmanité prostory Shakespearovy hry, aniž by docházelo ke složité přestavbě scény.

Jedním z prvků scénografie, jež byl také výrazný, byly kostýmy. Ty dodržely dobové konvence 16. století, ženské šaty měly bohaté spodnice a korzetový vrchní díl, mužské ošacení kopírovalo módní styl období vrcholné renesance, což byl téměř jediný prvek inscenace, který zasazoval děj do doby, v níž se původní hra odehrává a doplňoval tak strohé a moderní pojetí scénografie. Největší symboliku neslo využití barevnosti kostýmů, která vyzdvihovala hlavní téma rodové nenávisti prostřednictvím protikladných barev černé a bílé. Využití právě těchto dvou barev evokovalo iluzi šachových figur stojících proti sobě, na jedné straně černé, na straně druhé figurky bílé, bojujících proti sobě. Režisérův záměr přirovnat symbolicky souboj znepřátelených rodů k šachové partii jasně podporuje fakt, že inscenace hry *Romeo a Julie* polské scény Těšínského divadla, kterou režíroval také Bogdan Kokotek, předvedla ve svém nastudování totožné pojetí kostýmů, které však umocňovala šachovnice umístěná v popředí scény. Otázkou zůstává, proč nebylo v inscenaci Divadla Šumperk využito také šachovnice, jež by v divácích podporovala pochopení ony symboliky. Z šachovnicové symboliky byla vyjmuta hlavní postava Julie, která byla oblečena do prostých bílých šatů značících její nevinnost a distancování od rodových nepokojů. Její postava se však v průběhu děje psychicky vyvíjí, a ve chvíli, kdy se rozhodne, že vypije jed, stává se z ní hříšná duše, která zhřešila proti boží moci, což bylo symbolizováno převléknutím z nevinných bílých šatů do sytě rudých. Určitou nesourodost ovšem představovaly kostýmy rodinných přátel Merkucia, Benvolia a Tybalta, které nenesou rodové barvy, ale každý z nich má černý kostým doplněný jednobarevnými pruhy. Ve chvíli, kdy jsou na scéně všichni tři, je těžké se zorientovat v tom, kdo patří ke kterému rodu.

Charakter postav byl utvářen nejen kostýmy, ale i hereckými prostředky, jako například hlasem či gestikulací, přičemž největší prostor pro rozehrání charakteru

dostala ústřední dvojice Romea a Julie, kterou ztvárnili nejmladší členové souboru Kryštof Grygar a Karolína Hýsková. Své postavy utvářeli především skrze tempo a zabarvení hlasu. Romeo se představil především ve dvou hlasových polohách, které reagovaly na to, s kým promlouval. Jestliže se na scéně objevil s Julií, jeho hlas měl mnohem vyšší tón, než když byl na scéně se svými kumpány, což vypovídá o dvou tvářích Romea, který v sobě na straně jedné skrývá něžnou lásku k Julii, ale na straně druhé také rodovou nenávist. Julie ve svém hlase naopak skrývala jemnost a nevinnost, kterou utvářela především pomalejším tempem promluvy a křehčím hlasem. Na příkladu Parise, Juliina nastávajícího, a Juliiny matky, lze poukázat na utváření postavy gestem a mimikou. Ačkoliv byli slovně prezentováni jako charakterově neutrální, jejich intrikářská stránka osobnosti byla zdůrazněna prostřednictvím mimiky obličeje a gest. Příkladem byla scéna, ve které se objevil Paris společně s Juliinou matkou a za zády Juliina otce na sebe reagovali právě pomocí gest a mimiky. Všechny postavy režisér obsadil herci, kteří odpovídali věkem i pohlavím, až na výjimku Merkucia. V Shakespearově předloze, kterou se Divadlo Šumperk řídilo, byl Merkucio mužského pohlaví, avšak v této inscenaci jej ztvárnila herečka Lucie Šmejkalová. Ženského prvku bylo v postavě využíváno, proto jsme mohli sledovat například scény, kdy Merkucio seděl Romeovi na klíně a rozehrával svou snovou představu. Ve chvíli, kdy Merkucio umíral, odhazoval svou čepici, přiznal tím své polodlouhé ženské vlasy, a políbil Romea na rozloučenou. S ženským elementem Merkuciovy postavy se však nadále nepracovalo, tudíž lze soudit, že obsazení herečky do mužské role zapříčinil nedostatek mužských herců v souboru.

Do kontrastu s velice výrazným herectvím bylo vystavěno hudební aranžmá, jenž bylo nejméně výraznou složkou celé inscenace. Sloužilo jako dokreslení emočně vypjatých situací, například v balkónové scéně, kde si Romeo s Julií vyznávali lásku, nebo jako dotvoření prostoru, například když se některá z postav nacházela v prostředí kostela. Společně s kostýmy zasazovala hru do 16. století, protože bylo využito především smyčcových a dechových nástrojů, jenž byly typické pro období renesance.

Režisér ponechal děj v 16. století, protože přenést téma dvou zneprátených rodů a předem dohodnuté svatby čtrnáctileté dívky do současnosti by vyžadovalo aktualizovat téměř celé dílo a z původní dramatické předlohy by mnoho nezbylo. Avšak dobové zasazení inscenace bylo naznačeno pouze prostřednictvím kostýmů a

hudby, proto nebylo pro inscenaci zásadní. Zdůrazněno bylo téma lásky dvou lidí, jenž by pro druhého i zemřeli, které je velmi nadčasové. Právě tomuto tématu byly podřízeny téměř všechny složky inscenace, jak hudba, podtrhující zásadní momenty děje, tak například i prostá scéna, v níž vynikla herecká akce.

2.2 Analýza inscenace *Sex na vlnách*

V kapitole představím analýzu inscenace hostujícího režiséra Divadla Šumperk Roberta Bellana *Sex na vlnách*. Inscenace byla zvolena k podrobnější analýze proto, aby utvářela kontrast k alžbětinskému dramatu *Romeo a Julie* a zastupovala linii současných her a zároveň žánr komedií. Předlohou inscenace byla hra kanadského režiséra Norma Fostera *Bedtime Stories*, který je nejen režisér, ale také spisovatel a herec. V Kanadě je jedním z nejhranějších dramatiků, čímž si vysloužil vlastní divadelní festival s názvem Foster Festival. Do českého prostředí úspěch jeho her nedosáhl v takové míře, proto až 16. prosince 2017 můžeme zhlédnout v Divadle Šumperk českou premiéru jeho hry *Sex na vlnách*, která měla v zahraničí premiéru již v roce 2006. Hra je situační komedií odehrávající se v současnosti v nejmenovaném městě. Je složena z šesti aktovek tvořících šest různých párů. Každá z aktovek představuje minipříběh se zápletkou: postarší pár přijal nabídku pěti tisíc dolarů za sex v přímém rádiovém přenosu, mladá slečna se setkává se svou láskou ze střední školy, která však umírá, dva lupiči zjišťují nepříjemné tajemství, rocková hvězda je konfrontována svou vášnivou fanynkou, zraněná striptérka je pozvána na kobereček k šéfovi, žena se rozhoduje, zda má odejít od svého muže či nikoliv. Režisér Robert Bellan přirovnává děj inscenace k americkému filmu *Láska nebeská*. „*Je to vtipná hra, která není podbízivá. Má zajímavou konstrukci děje, kdy se podobně jak ve známém filmovém hitu Láska nebeská prolíná několik krátkých příběhů.*“⁸² Můžeme tedy pozorovat několik dílčích příběhů, které se v závěru propojí v jeden souvislý celek a odhalí nám tak skryté spojitosti.

⁸² BELLAN, Robert a Stanislava ADOLTOVÁ. Česká premiéra v Divadle Šumperk. In: *Sumpersko.net* [online]. 16. prosince 2017 [cit. 2019-04-21]. Dostupné z: <https://zpravodajstvi.sumpersko.net/Ceska-premiera-v-Divadle-Sumperk-11420/clanek>.

Dramaturgem inscenace byl Martin Fahrner, jenž do dramatické předlohy zasahoval pouze minimálně, a to pouze v úpravě některých promluv, což bylo pravděpodobně zapříčiněno tím, že byl autorem překladu, jenž byl pro inscenaci použit. Jednalo se o první český překlad hry *Bedtime Stories*, který byl později využit i v nastudování ostatních českých divadel.⁸³

Scénografie inscenace byla velmi intimní, což navozovalo bližší vztah s diváky. Scéna byla předurčena prostorem portálového jeviště Divadla Šumperk, upraveného pomocí zadní stěny, kterou tvořila předsunutá dekorace představující hlavní stěnu pokoje, v němž se odehrával děj celé hry. Jevištní prostor tak byl omezen pouze na přední polovinu jeviště, což napomáhalo k utváření bezprostřední blízkosti mezi herci a diváky a pocitu intimního prostředí pokoje. Scéna zůstala po celou dobu inscenace statická, proměnlivými prvky byly pouze zarámované obrázky určující změnu prostředí, v nichž se postavy aktuálně nacházely. Prostor ložnice, kterému dominovalo okno zatažené šedými závěsy a postel, sloužilo jako rámování dílčích příběhů, mezi nimiž se v ději přecházelo.

K přechodu mezi scénami sloužila také práce se světlem. Svícení bylo prosté, čehož bylo využito proto, aby vynikla scéna a herecká akce. Kromě předních světel bylo využito i vrchních bodových světel s barevným filtrem, jenž nasvěcovaly zadní stěnu. U každého z pokojů byla využita jiná barva nasvícení, například hotelový pokoj, v němž se natáčel rozhlasový přenos, byl nasvícen zemitě hnědou barvou, Dereková ložnice byla nasvícena světle fialovou barvou, ale pokoj, ve kterém se odehrávala krádež, byl nasvícen modrým světlem. Odstíny zvolených barev však byly téměř totožné, tudíž rozlišení příběhů podle barevné symboliky nefungovalo a bodová světla působila jen jako dosvícení scény. Tma utvářela prostor pro odchod herců ze scény a drobné přestavby interiéru.

Kostýmy byly jedním z nejmarkantnějších rozdílů určujících přechod mezi příběhy a byly zvoleny tak, aby podporovaly hereckou přeměnu v kontrastní roli. Jako příklad lze uvést roli Karolíny Hýskové, jejichž rozdílnost jsem uvedla již v kapitole o herectví, proto bude nejprůkaznější dokázat princip volby kostýmů právě na jejím příkladu, zejména pak na rolích Melody a Laury. V roli Melody měla na sobě krátké černé kraťasy, pod nimi barevné legíny, vestu s kapucí a vlasy stažené do

⁸³ FAHRNER, pozn. č. 76.

dvou culíků, zkrátka kostým určený především pro mladší věkovou skupinu, naopak v roli Laury měla na sobě šedé kalhoty s nažehlenými puky, obepnutý svetřík a vlasy hladce utažené u hlavy, což již na první pohled předurčovalo věk dané postavy. Jednotčím prvkem pro všechny kostýmy byl moderní styl odkazující k době, ve níž se děj odehrával, navíc tím podporoval reálnost příběhu.

Herectví bylo nejvýraznější složkou inscenace, protože v předloze od Norma Fostera byla hra napsána pro patnáct postav, avšak sám autor ji doporučil hrát pouze v pěti hercích,⁸⁴ čehož se režisér Robert Bellan striktně nedržel. Režisér hru nastudoval se sedmi herci, což bylo dáno nejen věkovým rozložením herců, ale také poměrem mužů a žen v souboru. Pokud by chtěl režisér nastudovat hru s pěti herci, jak znělo doporučení autora hry Norma Fostera, museli by někteří herci ztvárňovat více než tři postavy, docházelo by k delším přechodům mezi scénami, aby se herci stihli převléct do odlišných kostýmů, a navíc by bylo složité vystavět věkový rozdíl postav. Nadbytečná však byla role baskytaristy, kterou nastudoval hostující herec Pavel Samson, protože se objevila pouze v závěru představení a do děje nijak nezasahovala. Inscenace byla náročná na hereckou akci, protože herci byli obsazeni do charakterově odlišných rolí, aby více vynikla rozdílnost jednotlivých postav, které herci utvářeli nejen kostýmem, ale také odlišnými gesty a hlasem. Například Karolína Hýsková, jejíž role byly věkově i povahově nejrozdílnější, ztvárnila postavu patnáctileté Melody. Její charakter ztvárnila prostřednictvím trhaných gest, rychlejší mluvy, při které využívala teenagerovských výrazů a celkové dynamiky postavy. Naopak, když hrála roli Susan, bývalé spolužačky nemocného Dereka, využívala mírnější gestikulace, klidnějšího tempa hlasu a ve svých pohybech byla více statická. Obdobně byly utvářeny i role ostatních herců, kteří pracovali především s kontrastem v dynamice.

Jelikož všechny příběhy rámovala hlavní aktovka pojednávající o přímém rádiovém přenosu, byla celá inscenace doprovázena hity, které hrají z rádia i v dnešní době. Mohli jsme tak slyšet například píseň *Born To Be Wild* od americké rockové kapely Steppenwolf nebo třeba *Hallelujah* od Leonarda Cohena. I hudba podporovala přechod mezi scénami, tudíž ve chvíli, kdy se zhasnulo horní svícení a docházelo

⁸⁴ *Sex na vlnách (Bedtime Stories)* [online]. 2019 [cit. 2019-04-24]. Dostupné z: <http://www.aura-pont.cz/sex-na-vlnach--bedtime-stories--p4842.html>.

k výměně postav na jevišti, byla přeměna doplněna o rádiovou hudbu připomínající rámec všech příběhů. Při děkovačce na konci celého představení zazněla píseň *All You Need Is Love* od Beatles, jenž se objevila i ve filmu *Láska nebeská*, což potvrdilo fakt, že se režisér Robert Bellan nechal volně inspirovat tímto filmem.

Režisér kladl důraz především na vykreslení mezilidských vztahů a charakter jednotlivých postav, což podporuje i fakt, že inscenace nebyla časoprostorově příliš vymezena. Že byl děj zasazen do moderní doby se dalo předpokládat jen podle zvolených kostýmů a hudby korespondujících se současností. Město, v němž se příběhy odehrávaly také nebylo přesně určeno právě proto, že to pro příběh nebylo vůbec důležité.

2.3 Komparace režijních a hereckých postupů

Každá z analyzovaných inscenací zastupovala odlišný žánr a na repertoár byla zařazena s jiným záměrem. Inscenace *Romeo a Julie* zastupovala žánr tragédie a do dramaturgického plánu byla zařazena proto, aby doplnila žánrové spektrum, protože tragédie nebyla obvyklým žánrem v dramaturgii šumperského divadla. Naopak inscenace *Sex na vlnách* byla uvedena jako současná hra, která měla navíc v Divadle Šumperk českou premiéru.

Na nastudování obou inscenací se podílel externí dramaturg šumperského divadla Martin Fahrner, jenž s dramatickým textem zacházel u obou inscenací podobně. Postavy ponechal všechny, avšak jejich promluvy lehce poupravil seškrtáním některých pasáží. V případě inscenace *Romeo a Julie* však došlo k obsazení ženské herečky do mužské role, můžeme se tedy domnívat, že k genderovému posunu došlo buď dramaturgickou úpravou textu nebo nedostatkem mužských herců v souboru. Tematicky se od sebe inscenace lišily, *Romeo a Julie* pojednávala o lásce mezi dvěma lidmi a znepřátelených rodech, oproti tomu *Sex na vlnách* tematicky zpracovával mezilidské vztahy a absurdní situace, do nichž se během života dostaneme. Společné měly obě inscenace to, že z nich dramaturg Martin Fahrner vybral jedno hlavní téma, na němž potom s režisérem vystavěli celou inscenaci a přizpůsobili tomu všechny vizuální složky inscenace.

Scénografie byla v obou případech podřízena tématu, jenž daná inscenace zpracovávala. Rozdíl, který byl patrný na první pohled byla práce se scénickým

prostorem. V inscenaci Shakespearovy hry zaujímal nejen celé jeviště, ale i prostor mezi jevištěm a hledištěm a balkón, čímž vyvolával pocit, že i divák byl součástí děje. Kdežto inscenace Fosterovy hry omezila scénický prostor na popředí jeviště, což naopak působilo komorněji. Ačkoliv bylo využití prostoru zcela odlišné, výsledný efekt mělo stejný – vyvolat v divákovi pocit, že byl součástí daného prostoru. Nejmarkantnější rozdíl tvořila výprava, která v *Romeovi a Julii* byla velmi prostá a lze ji označit za kontrast oproti bohaté výpravě inscenace *Sex na vlnách*. V prvním z případů bylo upuštěno od dekorací a dominancí celého scénického prostoru bylo zešíkmené kovové mini jeviště v původním prostoru, avšak v druhém případě byla scéna vystavěna jako pokoj, v němž se odehrával celý děj, tudíž byla doplněna dekoracemi, které daný prostor definovaly. Obě varianty měly své opodstatnění v předloze, jenž daná inscenace zpracovávala – dramatický text *Romeo a Julie* popisuje barvitě hned několik různorodých dějišť, v nichž se příběh odehrává, což by bylo velice složité na přestavbu scény, proto byla zvolena jednoduchá výprava, která umožňovala větší variabilitu. Děj *Sexu na vlnách* se odehrával také na několika místech, avšak všechna dějiště představovala vnitřní prostory pokoje, takže dekorace zůstávaly po celou dobu statické a pouze pomocí změny fotek na zdi, se mohl příběh přesouvat z jednoho místa na druhé.

Přechody mezi dějišti byly podpořeny také svícením, to plnilo stejnou funkci v obou případech. V inscenaci Shakespearovy hry bylo navíc doplněno o obrazy promítané na plátno v pozadí scény a v inscenaci Fosterovy hry bylo klasické svícení obohaceno o nápis HOTEL, jenž se vždy rozsvítil ve chvíli, kdy se děj přesunul do hotelového pokoje. I přes to, že se od sebe jednotlivé světelné prvky lišily, v důsledku byly oba využity k navození atmosféry určitého prostředí.

Kostýmy v obou inscenacích byly rozdílné, což bylo dáno především dobovými konvencemi děje. V *Romeovi a Julii* se kostýmy řídily obdobím renesance a barevně symbolizovaly téma nenávisti mezi dvěma rody, v *Sexu na vlnách* naopak reprezentovaly současnost a výběrem nevýrazných barev dávaly vyniknout herecké akci a bohatým dekoracím. Společným jmenovatelem pro kostýmy tak bylo hlavně dobové ukotvení děje.

Herectví v inscenaci Shakespearovy hry bylo založeno především na práci s jazykem a hlasem, aby se aspoň přiblížilo veršované předloze. Oproti tomu

předloha Norma Fostera byla současnou hrou, tudíž text nepředstavoval pro herce takovou výzvu. Avšak v druhém případě herci museli ztvárnit dvě až tři role najednou, a to si vyžádalo náročnější práci s hlasem a celkovým projevem. Postavy nebyly formovány pouze skrze hlas, ale jejich charakter byl prezentován také prostřednictvím herecké akce. Jelikož byl scénický prostor omezený na popředí jeviště, herci využívali spíše mírnější gesta a dbali především na detail. Kontrastně proti tomu působilo herectví v inscenaci *Romeo a Julie*, které bylo také předurčeno scénografií. Jelikož však byla scéna téměř bez dekorací a scénický prostor byl rozšířen i mimo jeviště, museli herci používat výraznější gestikulaci a pracovat zejména s intenzitou hlasového projevu.

Hudební aranžmá také korespondovalo s dobou, v níž se děj odehrával, takže v inscenaci ze 16. století jsme slyšeli především smyčcové a dechové hudební nástroje typické pro období renesance, kdežto v inscenaci ze současnosti tvořily hudební doprovod známé anglické hity. Rozdíl byl ve formě použité hudební složky, který však odpovídal tomu, jaký vztah měla hudba k ději. V *Romeovi a Julii* představovala hudba pouze doprovod, takže bylo využito instrumentální hudby sloužící k dokreslení citového zabarvení obrazu. V *Sexu na vlnách* byla hudba součástí děje, protože jeden z příběhů pojednával o rockové hvězdě Tommy Quickovi a navíc všechny příběhy byly rámovány živým rádiovým vysíláním, tudíž i přes to, že skladby sloužily jako přechod mezi scénami, byly zároveň i součástí děje.

Z vybraných režijních a hereckých postupů, které jsou u obou inscenací shodné lze vyčíst, že charakteristickým inscenačním znakem bylo vytyčení nadčasového hlavního tématu, od něhož se potom odvíjely všechny ostatní složky inscenace. Scénografie byla různými prvky utvořena tak, aby v divákovi vzbudila pocit bezprostřední blízkosti mezi ním a hercem, tudíž aby měl pocit, že i on byl součástí příběhu, čemuž napomohlo právě i zdůraznění tématu, jenž bylo divákovi blízké. Ve vztahu k divákovi se tedy scénografie obou inscenací jevily jako působivé a nezastiňovaly herecké výkony. Herectví bylo přizpůsobeno tomu, zda byla scénografie bohatě vystavěná či prostá a tomu, jak velký scénický prostor musel herec obsáhnout. V obou případech se šumperskému souboru podařilo realisticky ztvárnit dané postavy, z čehož lze soudit, že šumperský soubor je velmi žánrově variabilní.

Závěr

Cílem předkládané bakalářské práce bylo vyhodnotit dramaturgické směřování v sezonách 2013/2014–2017/2018, charakterizovat základní rysy inscenačního stylu v sezoně 2017/2018, a na základě analýz dvou výrazných, a žánrově odlišných, inscenací – *Sex na vlnách* a *Romeo a Julie* – postihnout režijní a herecké postupy. Pro přiblížení změn, které se v sezonách 2013/2014–2017/2018 udály, posloužily analýzy dramaturgických plánů, určení schématu, jenž se v daných sezonách opakovalo, a zdůraznění titulů vymykajících se onu schématu.

V úvodní části práce jsem představila vznik Divadla Šumperk a lehce nastínila jeho vývoj v kontextu důležitých historických mezníků, které přiblížily charakter šumperského divadla. Další kapitolu jsem zaměřila na představení osoby Matěje Kašíka, jenž se stal novým ředitelem šumperského divadla a na vylíčení okolností vedoucích k odvolání předchozího uměleckého vedení. Na tuto problematika jsem nahlížela jak z pohledu Divadla Šumperk, tak i z pohledu tehdejšího uměleckého šéfa Ondřeje Elbela.

Při analýzách jednotlivých sezon jsem v kontextu dramaturgie šumperského divadla vytyčila nejvýraznější inscenace vymykající se například svým žánrem či neobvyklou tematikou. Za každou sezonu jsem uvedla její dramaturgický posun oproti předchozím sezonám. Jako pozitivní změnu v dramaturgii šumperského divadla lze považovat nástup externího dramaturga, která se okamžitě projevila v sezoně 2017/2018, kdy se na repertoáru objevily i náročnější tituly. Za celkový posun lze napříč sezonami také považovat zařazení žánrově a tematicky rozmanitých inscenací a snahu inscenovat i náročnější tituly, kterými byly v poslední sezoně právě *Romeo a Julie* nebo *Sex na vlnách*, které byly vybrány k podrobnějším analýzám, jejichž komparací jsem postihla režijní a herecké postupy v poslední sezoně. Ze srovnání vyplynulo, že nejvýraznějšími charakteristickými znaky bylo zdůraznění aktuálního tématu, s nímž se divák dokáže ztotožnit a utváření blízkosti mezi divákem a hercem.

Otázkou zůstává, zda se dá v kontextu vybraných titulů určit jednotný inscenační styl, když se jedná o dvě žánrově odlišné inscenace dvou hostujících

režisérů. Jejich jednotným výchozím bodem byl pouze prostor šumperského divadla a herecký soubor, na základě čehož nelze určit jednotný inscenační styl.

Dokumentace inscenací

Inscenace *Romeo a Julie*

Premiéra: 10.2.2018

Stále na repertoáru

Autor: William Shakespeare

Režie: Bogdan Kokotek

Překlad: Martin Hilský

Dramaturgie: Martin Fahrner

Scéna a kostýmy: Agata Kokotek

Choreografie plesu: Zuzana Kašíková

Choreografie šermů: Bogdan Kokotek

Osoby a obsazení:

Romeo: Kryštof Grygar

Montek, jeho otec: Tomáš Wurst, j.h.

Paní Monteková: Hana Vonzino

Benvolio, Montekův synovec: Jan Kroneisl

Baltazar, Romeův sluha: Matouš Kudela, j.h.

Julie: Karolína Hýsková, j. h.

Kapulet, její otec: Jiří Konečný, j.h.

Paní Kapuletová: Olga Kaštická

Tybalt: Jiří Urban, j.h.

Chůva: Dana Růžičková

Kníže, veronský Escalus: Petr Král, j.h

Merkucio: Lucie Šmejkalová

Paris: Jan Hönig

Vavřinec, mnich: Petr Veselý, j. h.

Jan, mnich: Mirek Eremka, j.h.

Tanečnice na plese: Andrea Ficková, j. h., Klára Kašíková, j. h., Marie Nimmerrichterová, j. h.

Délka představení: 2 hodiny 10 minut (včetně přestávky)

Inscenace *Sex na vlnách*

Premiéra: 16.12.2017

Stále na repertoáru

Autor: Norm Foster

Režie: Robert Bellan

Překlad: Martin Fahrner

Dramaturgie: Martin Fahrner

Scéna: Dominika Lippertová

Kostýmy: Šárka Bellanová

Osoby a obsazení:

Eddie, Nick, Charlie: Marek Šenkyřík, j. h.

Betsy: Olga Kaštická

Lou, Tommy, Jerry: Jan Kroneisl

Susan, Melody, Laura: Karolína Hýsková, j. h.

Derek, Davey, Steve: Kryštof Grygar

Sandy, Yolanda: Lucie Šmejkalová

Baskytarista: Pavel Samson, j. h.

Délka představení: 2 hodiny 15 minut (včetně přestávky)

Bibliografie

Prameny

1. ANDERSSON, Max. Léto v Laponsku. In: *Labyrint.net* [online]. [cit. 2019-04-21]. Dostupné z: <http://www.labyrint.net/kniha/160/leto-v-laponsku>
2. BARTOŠ, Zdeněk a MIKESKA, Petr. *Cyrano z Bergeracu*. Divadelní program. Divadlo Šumperk, premiéra 5. 11. 2016. Šumperk: Divadlo Šumperk, 2016
3. BELLAN, Robert a Stanislava ADOLTOVÁ. Česká premiéra v Divadle Šumperk. In: *Sumpersko.net* [online]. 16. prosince 2017 [cit. 2019-04-21]. Dostupné z: <https://zpravodajstvi.sumpersko.net/Ceska-premiera-v-Divadle-Sumperk-11420/clanek>
4. CEJNAROVÁ, Zuzana. *Dobrodružství mořského vlka*. Divadelní program. Divadlo Šumperk, premiéra 22. 9. 2017. Šumperk: Divadlo Šumperk, 2017
5. CZERNECKI, Josef Z. *Světáci*. Divadelní program. Divadlo Šumperk, premiéra 2. 11. 2013. Šumperk: Divadlo Šumperk, 2013
6. CZERNECKI, Józef Z. *S tvojí dcerou ne*. Divadelní program. Divadlo Šumperk, premiéra 12. 9. 2015. Šumperk: Divadlo Šumperk, 2015
7. ČERNÍN, Zdeněk. *Její Pastorkyňa*. Divadelní program. Divadlo Šumperk, premiéra 27. 9. 2014. Šumperk: Divadlo Šumperk, 2014
8. ČERNÍN, Zdeněk. *Naše městečko*. Divadelní program. Divadlo Šumperk, premiéra 19. 12. 2015. Šumperk. Divadlo Šumperk, 2015
9. Divadlo loutek Ostrava: Václav Klemens [online]. [cit. 2019-03-09]. Dostupné z: <http://www.dlo-ostrava.cz/herec/vaclav-klemens/1/>
10. *Divadlo Šumperk* In: *divadlosumperk.cz* [online]. [cit. 2019-04-21]. Dostupné z: <http://www.divadlosumperk.cz/>
11. *Divadlo Šumperk* In: *divadlosumperk.cz* [online]. [cit. 2019-04-21]. Dostupné z:

<http://www.divadlosumperk.cz/redakce/index.php?rok=2018&mesic=10&den=14&lanG=cs&detail=11420&subakce=news&od=160&>

12. Divadlosumperk.cz: Duhová zahrada [online]. [cit. 2019-03-09]. Dostupné z: <http://www.divadlosumperk.cz/cs/repertoar/sezona-2017-2018/duhova-zahrada.html>
13. ELBEL, Ondřej a KLÁR, Petr. *Ještě žiju s věšákem, čepicí a plácačkou*. Divadelní program. Divadlo Šumperk, premiéra 14. 9. 2013. Šumperk: Divadlo Šumperk, 2013
14. ELBEL, Ondřej. Kde je pravda o kvalitě naší práce?. *Divadelní noviny* [online]. 2013 [cit. 2019-04-24]. Dostupné z: <https://www.divadelni-noviny.cz/kde-je-pravda-o-kvalite-nasi-prace>
15. ELBEL, Ondřej. *Objekt Julek* In: *kosmas.cz* [online]. [cit. 2019-04-21]. Dostupné z: <https://www.kosmas.cz/knihy/239839/objekt-julek/>
16. FAHRNER, Martin. *Divotvorný hrnec*. Divadelní program. Divadlo Šumperk, premiéra 7. 4. 2017. Šumperk: Divadlo Šumperk, 2017
17. FAHRNER, Martin. *Romeo a Julie*. Divadelní program. Divadlo Šumperk, premiéra 10. 2. 2018. Šumperk: Divadlo Šumperk, 2018
18. FAHRNER, Martin. *Sex na vlnách*. Divadelní program. Divadlo Šumperk, premiéra 16. 12. 2017. Šumperk: Divadlo Šumperk, 2017
19. FISCHEROVÁ, Daniela. *Duhová zahrada*. Divadelní program. Divadlo Šumperk, premiéra 2. 6. 2017. Šumperk: Divadlo Šumperk, 2017
20. FOSTER, Norm. *Sex na vlnách* [divadelní inscenace]. Režie Robert Bellan. Divadlo Šumperk 16. 12. 2017.
21. FRANCL, Patrik. *Mord, mošt a Columbo*. Divadelní program. Divadlo Šumperk, premiéra 22. 10. 2016. Šumperk: Divadlo Šumperk, 2016
22. GROSZMANN, Roman. *1+1=3*. Divadelní program. Divadlo Šumperk, premiéra 21. 2. 2015. Šumperk: Divadlo Šumperk, 2015
23. GROSZMANN, Roman. *Dokonalá svatba*. Divadelní program. Divadlo Šumperk, premiéra 17. 12. 2016. Šumperk: Divadlo Šumperk, 2016

24. HÁNYŠ, Rostislav. Ředitele divadla v Šumperku střídá jeden z herců. Goldflama to zarazilo. In: *Idnes.cz* [online]. 17. července 2013 [cit. 2019-04-21]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/olomouc/zpravy/reditel-sumperskeho-divadla-padl-dramatika-goldflama-to-zarazilo.A130717_1952637_olomouc-zpravy_mip
25. HLUBKOVÁ, Dagmar. *Podskalák*. Divadelní program. Divadlo Šumperk, premiéra 25. 3. 2017. Šumperk: Divadlo Šumperk, 2017
26. I-divadlo.cz: Bogdan Kokotek [online]. [cit. 2019-03-09]. Dostupné z: <https://www.i-divadlo.cz/profily/bogdan-kokotek>
27. I-divadlo.cz: *Činohra, Alternativa, Muzikál* In: *i-divadlo.cz* [online]. [cit. 2019-04-21]. Dostupné z: <https://www.i-divadlo.cz/>
28. I-divadlo.cz: Dagmar Hlubková [online]. [cit. 2019-03-09]. Dostupné z: <https://www.i-divadlo.cz/profily/dagmar-hlubkova>
29. I-divadlo.cz: Jiří Seydler [online]. [cit. 2019-03-09]. Dostupné z: <https://www.i-divadlo.cz/herci/jiri-seydler>
30. I-divadlo.cz: Józef Zbigniew Czernecki [online]. [cit. 2019-03-09]. Dostupné z: <https://www.i-divadlo.cz/profily/jozef-zbigniew-czernecki>
31. I-divadlo.cz: Konrád Popel [online]. [cit. 2019-03-09]. Dostupné z: <https://www.i-divadlo.cz/herci/konrad-popel>
32. I-divadlo.cz: Martin Františák [online]. [cit. 2019-03-09]. Dostupné z: <https://www.i-divadlo.cz/herci/martin-frantisak>
33. I-divadlo.cz: Michal Sopuch [online]. [cit. 2019-03-09]. Dostupné z: <https://www.i-divadlo.cz/umelci/michal-sopuch>
34. I-divadlo.cz: Milan Schejbal [online]. [cit. 2019-03-09]. Dostupné z: <https://www.i-divadlo.cz/umelci/milan-schejbal>
35. I-divadlo.cz: Patrik Francel [online]. [cit. 2019-03-09]. Dostupné z: <https://www.i-divadlo.cz/profily/patrik-francel>
36. I-divadlo.cz: Petr Mančal [online]. [cit. 2019-03-09]. Dostupné z: <https://www.i-divadlo.cz/herci/petr-mancal>
37. I-divadlo.cz: Petr Štindl [online]. [cit. 2019-03-09]. Dostupné z: <https://www.i-divadlo.cz/herci/petr-stindl>
38. I-divadlo.cz: Radek Brož [online]. [cit. 2019-03-09]. Dostupné z: <https://www.i-divadlo.cz/herci/radek-broz>

39. I-divadlo.cz: Robert Bellan [online]. [cit. 2019-03-09]. Dostupné z: <https://www.i-divadlo.cz/umelci/robert-bellan>
40. I-divadlo.cz: Roman Groszmann [online]. [cit. 2019-03-09]. Dostupné z: <https://www.i-divadlo.cz/herci/roman-groszmann>
41. I-divadlo.cz: Simona Nyitrayová [online]. [cit. 2019-03-09]. Dostupné z: <https://www.i-divadlo.cz/herci/simona-nyitrayova>
42. I-divadlo.cz: Štěpán Gajdoš [online]. [cit. 2019-03-09]. Dostupné z: <https://www.i-divadlo.cz/profily/stepan-gajdos>
43. I-divadlo.cz: Václav Klemens [online]. [cit. 2019-03-09]. Dostupné z: <https://www.i-divadlo.cz/profily/vaclav-klemens> <https://www.i-divadlo.cz/profily/patrik-franc1>
44. I-divadlo.cz: Václav Klemens [online]. [cit. 2019-03-09]. Dostupné z: <https://www.i-divadlo.cz/herci/vaclav-klemens>
45. I-divadlo.cz: Vlastimil Peška [online]. [cit. 2019-03-09]. Dostupné z: <https://www.i-divadlo.cz/herci/vlastimil-peska>
46. KLEMENS, Václav. *Manon Lescaut*. Divadelní program. Divadlo Šumperk, premiéra 10. 9. 2016. Šumperk: Divadlo Šumperk, 2016
47. KRACÍK, Vladislav. *Klapzubova jedenáctka*. Divadelní program. Divadlo Šumperk, premiéra 10. 9. 2016. Šumperk: Divadlo Šumperk, 2016
48. KRASULA, Jozef. *Norway.today*. Divadelní program. Divadlo Šumperk, premiéra 27. 3. 2015. Šumperk: Divadlo Šumperk, 2015
49. KRASULA, Jozef. *Slepice*. Divadelní program. Divadlo Šumperk, premiéra 28. 3. 2015. Šumperk: Divadlo Šumperk, 2015
50. který aktuálně působí jako šéf činohry ve Slezském divadle Opava.
51. MAGDOVÁ, Marcela. Nikolaj Koljada: V dramatu musí být bolest. *Divadelní noviny* [online]. 2016 [cit. 2019-02-04]. Dostupné z: <https://www.divadelni-noviny.cz/nikolaj-koljada-v-dramatu-musi-byt-bolest>
52. MANČAL, Petr. *Léto v Laponsku*. Divadelní program. Divadlo Šumperk, premiéra 2. 4. 2016. Šumperk: Divadlo Šumperk, 2016

53. Martin Fahrner In: *cdbb.cz* [online]. [cit. 2019-04-21]. Dostupné z:
<https://www.cdbb.cz/autor-36878-martin-fahrner>
54. Matěj Kašík In: *divadlosumperk.cz* [online]. [cit. 2019-04-21]. Dostupné z:
<http://www.divadlosumperk.cz/cs/o-divadle/herecky-soubor/matej-kasik.html>
55. NYITRAYOVÁ, Simona a BROŽ, Radek. *Sen noci svatojánské*. Divadelní program. Divadlo Šumperk, premiéra 7. 11. 2015. Šumperk: Divadlo Šumperk, 2015
56. NYITRAYOVÁ, Simona. *Malý Nemo v krajině snů*. Divadelní program. Divadlo Šumperk, premiéra 16. 9. 2016. Šumperk: Divadlo Šumperk, 2016
57. PAVLÍKOVÁ, Bohdana. *Tři veteráni*. Divadelní program. Divadlo Šumperk, premiéra 6. 9. 2013. Šumperk: Divadlo Šumperk, 2013
58. PEŠKA, Vlastimil. *Strakonický dudák*. Divadelní program. Divadlo Šumperk, premiéra 15. 2. 2014. Šumperk: Divadlo Šumperk, 2014
59. POKORNÝ, Miroslav. *Kocourek Modroočko*. Divadelní program. Divadlo Šumperk, premiéra 25. 9. 2015. Šumperk: Divadlo Šumperk, 2015
60. POKORNÝ, Miroslav. *O pejskovi a kočičce*. Divadelní program. Divadlo Šumperk, premiéra 5. 9. 2014. Šumperk: Divadlo Šumperk, 2014
61. POPEL, Konrád. *Zdravý nemocný*. Divadelní program. Divadlo Šumperk, premiéra 29. 3. 2014. Šumperk: Divadlo Šumperk, 2014
62. Rozhlas.cz: Simona Nyitrayová [online]. [cit. 2019-03-09]. Dostupné z:
https://www.rozhlas.cz/lide/cv_reziser/_zprava/simona-nyitrayova--1771488
63. *Sex na vlnách (Bedtime Stories)* [online]. 2019 [cit. 2019-04-24]. Dostupné z:
<http://www.aura-pont.cz/sex-na-vlnach--bedtime-stories--p4842.html>
64. SHAKESPEARE, William. *Romeo a Julie* [divadelní inscenace]. Režie Bogdan Kokotek. Divadlo Šumperk 10. 2. 2018.
65. SCHEJBAL, Milan. *Láska mezi nebem a zemí*. Divadelní program. Divadlo Šumperk, premiéra 16. 9. 2017. Šumperk: Divadlo Šumperk, 2017
66. SCHENKOVÁ, Bela. *Čertův švagr*. Divadelní program. Divadlo Šumperk, premiéra 12. 9. 2014. Šumperk: Divadlo Šumperk, 2014

67. SCHMIEDTOVÁ, Janka Ryšánek. *Rychlé Šípy*. Divadelní program. Divadlo Šumperk, premiéra 8. 11. 2014. Šumperk: Divadlo Šumperk, 2014
68. SINGEROVÁ, Soňa. Divadelní sezonu s úsměvem odstartuje tragikomedie. In: *Deník.cz* [online]. 12.9.2013 [cit. 2019-04-21]. Dostupné z: https://sumpersky.denik.cz/kultura_region/divadelni-sezonu-s-usmevem-odstartuje-tragikomedie-20130912.html
69. SOPUCH, Michal. *Kubula a Kuba Kubikula*. Divadelní program. Divadlo Šumperk, premiéra 27. 9. 2013. Šumperk: Divadlo Šumperk, 2013
70. SPURNÝ, Aleš. Nejen o divadelní práci s režisérem Bogdanem Kokotkem. In: *Olomouc.rozhlas.cz* [online]. 25. červenec 2018 [cit. 2019-04-21]. Dostupné z:
71. *Studio D123* In: *divadlosumperk.cz* [online]. [cit. 2019-04-21]. Dostupné z: <http://www.divadlosumperk.cz/cs/repertoar/doprovodny-program/studio-d123.html>
72. Sumpersko.net: VIDEO! Šumperské divadlo představuje novou sezónu [online]. [cit. 2019-03-09]. Dostupné z: <https://zpravodajstvi.sumpersko.net/VIDEO-Sumperske-divadlo-predstavuje-novou-sezonu-10511/clanek>
73. SVIDERSKI, René a Ondřej ELBEL. *Divadlo Šumperk zahájilo prodej předplatného* [online]. [cit. 2019-02-04]. Dostupné z: <https://zpravodajstvi.sumpersko.net/Divadlo-Sumperk-zahajilo-prodej-predplatneho-3691/clanek>
74. ŠKRKONĚ, Marcel. *Figarova svatba*. Divadelní program. Divadlo Šumperk, premiéra 20. 12. 2014. Šumperk: Divadlo Šumperk, 2014
75. ŠTINDL, Petr. *Mučedník*. Divadelní program. Divadlo Šumperk, premiéra 11. 2. 2017. Šumperk: Divadlo Šumperk, 2017
76. TOMAN, Radim a SOPUCH, Michal. *Perníková chaloupka*. Divadelní program. Divadlo Šumperk, premiéra 24. 9. 2016. Šumperk: Divadlo Šumperk, 2016
77. VESELÝ, Petr. *Černá komedie*. Divadelní program. Divadlo Šumperk, premiéra 21. 12. 2013. Šumperk: Divadlo Šumperk, 2013

78. VESELÝ, Petr. *D'Artagnan*. Divadelní program. Divadlo Šumperk, premiéra 20. 2. 2016. Šumperk: Divadlo Šumperk, 2016

79. VĚTROVEC, Vítězslav. *Aládín a kouzelná lampa*. Divadelní program. Divadlo Šumperk, premiéra 19. 9. 2015. Šumperk: Divadlo Šumperk, 2015

Literatura

1. ČEJKOVÁ, Šárka, Petr VOSÁHLO a Aleš NAVRÁTIL. *45 let Severomoravského divadla v Šumperku*. In: . Šumperk: Vegaprint.
2. ELBEL, Ondřej. Stanovisko bývalého uměleckého šéfa DŠ. In: *Webnode.cz* [online]. 26.06.2013 [cit. 2019-04-21]. Dostupné z: <https://elbel.webnode.cz/news/stanovisko-byvaleho-umeleckeho-sefa-ds/>
3. HOŘÍNEK, Zdeněk. *Drama, divadlo, divák*. 3. vyd. Brno: Janáčkova akademie múzických umění v Brně, 2012. ISBN 978-80-7460-026-5.
4. POLÁCH, Drahomír. *Kulturní život*. Šumperk: Tiskárna Trifox.
5. ŠORMOVÁ, Eva. *Česká divadla: encyklopedie divadelních souborů*. Praha: Divadelní ústav, 2000. ISBN 8070081074.
6. WEIMANN, Mojmir a Oldřich SVOZIL, ed. *55 let Divadlo Šumperk*. Šumperk, 2006.

NÁZEV:

Divadlo Šumperk v sezonách 2013/2014–2017/2018

AUTOR:

Vendula Sojková

KATEDRA:

Katedra divadelních a filmových studií

VEDOUCÍ PRÁCE:

Prof. PhDr. Tatjana Lazorčáková, Ph.D.

ABSTRAKT:

Tématem bakalářské práce je Divadlo Šumperk v sezonách 2013/2014–2017/2018, v nichž soubor převzal ředitel Matěj Kašík. Cílem práce je vyhodnotit dramaturgické směřování divadla v daných sezonách a charakterizovat základní rysy inscenačního stylu v sezoně 2017/2018. Na základě analýz dvou výrazných, a žánrově odlišných, inscenací – Sex na vlnách (Norm Foster, premiéra 16.12.2017) a Romeo a Julie (William Shakespeare, premiéra 10.2.2018) – autorka postihne režijní a herecké postupy a vřadí obě inscenace do dramaturgického kontextu sezony. Součástí práce bude stručné nastínění vývoje Divadla Šumperk po roce 1989.

KLÍČOVÁ SLOVA:

Divadlo Šumperk, Matěj Kašík, dramaturgické směřování

TITLE:

Theatre Šumperk in seasons 2013/2014–2017/2018

AUTHOR:

Vendula Sojková

DEPARTMENT:

The Department of Theatre and Film Studies

SUPERVISOR:

Prof. PhDr. Tatjana Lazorčáková, Ph.D.

ABSTRACT:

The theme of this thesis is the Theater Šumperk in the seasons 2013 / 2014–2017 / 2018, in which the director Matěj Kašík took over the ensemble. The aim of the thesis is to evaluate the dramaturgical direction of the theater in the given seasons and to characterize the basic features of the staging style in the 2017/2018 season. Based on the analysis of two distinctive and genre-diverse productions - *Sex na vlnách* (Norm Foster, premiere December 16, 2017) and *Romeo a Julie* (William Shakespeare, premiere February 10, 2018) - the author will describe directing and acting and will include both productions in context of the season. The work will briefly outline the development of the Theater Šumperk after 1989.

KEYWORDS:

Theatre Šumperk, Matěj Kašík, dramaturgical direction